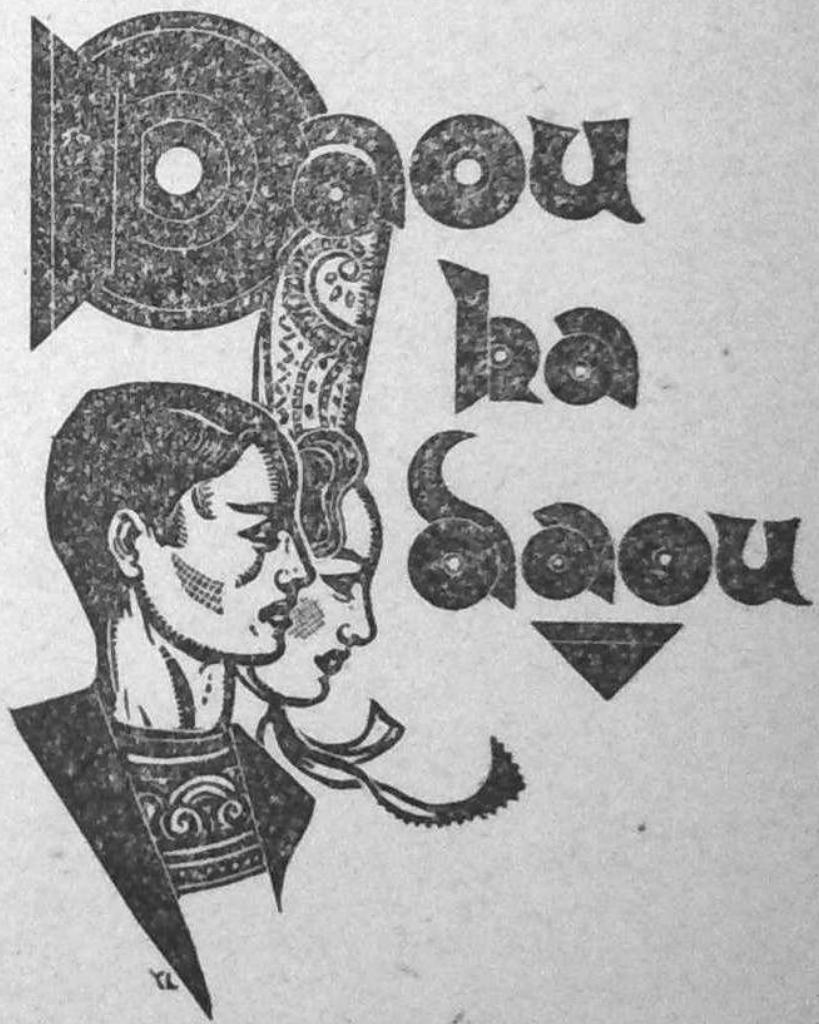

Yaouankiz Kristen Maeziou Breiz

DANVEZ LABOUR EVIT AR BLOAVEZ 1945-46

*Evit kompten gwelloc'h petra eo ar Garantez
et re paotr ha plac'h ha petra eo ar Briedelez.*

Penaoz en em breparsi d'ar Garantez ha d'ar Briedelez.

ROLL AN ENKLASKOU

LODENN GENTA

*Evit kompreñ gwelloc'h petra eo ar Garantez etre paotr ha plac'h
ha petra eo ar Briedelez.*

1. Petra eo ar Garantez etre paotr ha plac'h.
2. Petra eo ar Briedelez.
3. Evit ma vo respetet ha diwallet ar Garantez.
4. Gouzout en em brepari d'ar Briedelez.
5. Evit silvidigez ar familh diwar ar maez.

EIL LODENN

Penaos en em brepari d'ar Garantez ha d'ar Briedelez.

6. Beilha war ar yec'hed.
7. Prepari ar spered hag ar galon.
8. Deski komandi hag en em rei.
9. En em brepari da gas ar stal endro.

I. — PETRA EO AR GARANTEZ ETRE PAOTR HA PLAC'H ?

Eun oad a zo, pa dro ar c'hrouadur da zen yaouank, e ra Doue chenhamanchou en e gorf hag en e galon hag e sav neuze ennan eur santimant nevez : ar Garantez etre paotr ha plac'h.

Petra eo ar santimant-ze ? Eun dra bennak hag a boulz ar paotr yaouank da c'hoantaat ha da glask kompagnunez ar merc'hed yaouank ; eur poent a zeu ec'h en em stag ar santimant-ze ouz eur plac'h yaouank hepken, dibabet etouez ar re all. Setu aze petra eo karet (kaout choa ouz) eur plac'h yaouank.

Eun nerz nevez eo, o kreski e kalon ar paotr yaouank, hag a ra d'ezan c'hoantaat beza unanet gant ar plac'h yaouank, unanet dre e ene, e galon, e vuhez a-bez.

Klask a ra paotr ha plac'h yaouank beza unanet abalamour ma 'z int dishenvel, graet evit kaout an eil en egile, an eil digant egile ar pez a vank da bep-hini.

Dishenvel int en o c'horf dre o gener⁽¹⁾ (sexe), o veza ma 'z int gwaz ha maouez, met ouspenn dre 'n abeg m'eo krenvoc'h ha startoc'h ar gwaz, dousoc'h ha koantoc'h ar vaouez.

Dishenvel int c'hoaz en o spered hag en o c'halon : ar gwaz

(1) Ar geriou a zo eur steredennig (*) ouz o heul a gavoc'h an dalvoudegez anezo e fin al levrig, p.

dispontoc'h, ar vaouez habaskoc'h,* ar gwaz muioc'h troet da varn gant e spered, ar vaouez gant he c'halon, ar gwaz da gompreñ an traou dre vrás, ar vaouez dre ar munut.

Hag ar yaouankizou diwar ar maez daoust ha diwar c'hoari pe evel eun dra bouezus eo e kemeront ar santimant-ze ? Re allies marteze e kavont aze tro vrao da gomz gros pe da luc'haji *; aewchou all ne vez kemeret nemet evit c'hoariellerez.

Ha koulskoude.

Ar garantez etre paotr ha plac'h a zo eun donezon roet d'eomp gant Doue.

Doue eo en deus graet ar gwaz hag ar vaouez dishenvel, evit ma c'hellfent en em unani, beva asambles ha kaout, an eil e ser egile, ar pez a vanh da bep-hini. Evit ma vo graet an union-ze, en deus Doue lakaet e kalon ar paotr hag ar plac'h yaouank eur santimant kreny ha c'houek war eun dro hag a jach anezo an eil warzu egile : ar garantez. Ar santimant-ze eo « donezon » bras Doue, eun eulfenn * eus karantez Doue e-unan.

Setu perak eo eun dra bennak bras ha kaer, a rankomp da respecti. Met ar garantez-se ne c'hell dont da vat e gwirionez nemet er briedelez kristen.

An Enklask.

GWELOMP

1. Daoust ha barbaret, * prederiet * e vez ar baotred yaouank gant ar merc'hed ? Diouz petra e welit eo gwir kement-se ?

Lent, * abaf, * e vezont dirazo ? Betek pe oad ?

C'hoant o devez da zouezi anezo.... da veza istimet ganto ?

C'hoant da veza en o c'homagnunez ? Petra a zo o sach'a anezo ? wardro pe oad ?

Klevet pe welet (2). — Marvailhou klevet : « Mont a ri da veilha warc'hoaz d'ar Penn-Kêr ? — Ne din ket, mezaon ne vo ket a verc'hed yaouank, »

2. Petra 'zonj ar yaouankizou eus ar garantez etre paotr ha plac'h ?

— Eun dra didalvez.

— Eun santimant a bouez a dleer respeti hag evesaat mat ennан.

— Eun mennad * kaer a dleer beza prest da zioueret * kalz evit e gas da benn ?

BARNOMP

1. Daoust hag hervez an natur eo kaout karantez (kaout choa) oux eur plac'h yaouank ?

Daoust ha n'eo ket eur santimant fall ? Perak ?

(2) Evit pep enklask e ranker kaout da gonta traou klevet pe welet.

2. Perak e tie ar garantez etre paotr ha plac'h beza eun dra vras hag eun dra da veza respetet, evit ar gristenien ?

— Perak e tie an ykamiz poania da strewi ar menozi*-se endro d'ezo ? lakaat ar re all da zonjal eveldo ?

— Penaos e c'hellomp dont a-benn a gement-se gant ar re n'o deus nemet menoziou faos en o stered ? (3)

a) Gant ar re ne roont priz ebet d'ar garantez hag a zo prest d'he mouga, d'he louza, kentoc'h eget en em ziaeza an distera... penaos dont a-benn da rei d'ezo da gompreñ ha da gredi eo ar garantez eun dra a briz bras, a c'heller da vouga awechou, da waska evit menoziou talvoudusoc'h, uheloc'h (ar velegiaj, ar Vro, ar familh) met gwech ebet evit traou didalvez (arc'hant, enor, etc....).

b) Gant ar re a gav er santimant-ze eun digarez da farsal ha da c'hoarzin, pe ne welont ennán nemet plijadur ar c'horf... penaos rei d'ezo da gompreñ ha da gredi ar pez a credit hoc'h unan : karet a zo c'hoantaat beza unanet penn-da-benn n'eo ket hepken dre ar c'horf met c'hoaz dre ar sonjou, ar santimanchou, ar vuhez a-bez.

— Rei d'ezo da gompreñ n'hello ket tanva ar wir garantez ar re ne zonjont nemet er blijadur.

c) Gant ar re en em ro da garet eur plac'h yaouank re vuan, hep chom d'en em gompreñ an distera, netra nemet abalamour ma plij d'ezo war an taol... Penaos rei d'ezo da gompreñ kementman : karet n'eo ket heulia kement froudenn * a zav er galon ; ar santimanchou a zav er galon evit eur plac'h yaouank a rank beza pouezet gant ar spered ; n'hell ar garantez beza gwirion ha padus nemet ha diazezet mat e vefe : da skouer, arabat e vefe re a gemm etre an oajou, etre ar renkou, etre ar vro hag an doare m'or bet savet, etre ar c'hredennou hag ar feiz. Derc'hel kont a ranker iveau eus ar yec'hed.

POANIOMP

Petra emaoch e sonj ober evit strewi endro d'eoc'h menoziou eeñoc'h ha yac'husoc'h diwar-benn ar garantez etre paotr ha plac'h ?

Pep-hini diouz e du : Dre ho toare-beva,
Dre ho marvailhou,
Dre levriou prestet,
Dre zoniou mat.

A-stroll * : Bodadennou,
Konferansou,
Levraoueg (gwelet p.),
Labour graet a-skoadenn * er frikojou, beilhadennou,
Dirak lod filmou, levriou, kazetennou hag a daol
dismegans war ar wir garantez.

(3) Etre daou baotr yaouank : « Sell 'ta, ne vezex mui wardro Yvona ? — O ! bez dinoc'h n'oa nemet ar bevaré ! »

DA C'HOUZONT

**

1. Graet ganeoc'h an enklask, he lakaat war baper hag he c'has da vureo ar c'hevredad * (fédération). Gwelet an adres p.
2. Hiviziken kas war eeün da Baris ar c'houmananchou * d'ar c'hazetennou embannet du-ze. (Adresou p.)
3. Mall bras eo kas an anoiou evit ar skol dre lizer. Grit brud endro d'eoc'h evit ar skol-ze. (Adresou p.)

DA OBER.

1. Skriva da vureo ar c'hevredad * evit lavaret pet *deiziadur* * (calendrier) hoc'h eus ezomm. Tremenn dre benñ-rener ar gor-dennad * (secteur).

2. Eur c'hiz vat da viret : *Mont war ar beziou goude an oferenn.*
3. Eul levr da lenn : « *Vers l'amour vrai* ».

Kevrennou-labour * ar strollad-parrez : al levraoueg*, an didua-manchou*, ar sportou, an embannaduriou*, ar genskoazell* (entr'aide), ar zoudarded, ar skol dre lizer, ar retrejou kloz.

**

En em rei d'an abostolerez en Y. K. A. M. n'eo ket c'hoaz kement-se en em voda etre stourmerien ha marvailhat, met kas endro eul labour bennak, digas gwellaenn e tra pe dra, rei lamm d'eur voazamant fall bennak.*

II. — PETRA EO AR BRIEDELEZ ?

Ar garantez etre paotr ha plac'h a zo eun nerz hag a boulz eur paotr yaouank hag eur plac'h yaouank da unani o diou vuhez evit sevel eun tiegez el lec'h ne vezint mui daou met *unan*.

Ar Briedelez eo an union-ze kaset da benn, union didorru * ha sakr, etre ar gwaz hag ar vaouez. Dre an union-ze e teuio o c'harantez da vleunia kaer ha da greski diwar diou zonezon :

Donezon anezo o-unan roet gant ar priejou an eil d'egile.
Donezon ar vuhez roet gant ar priejou d'ar vugale
Tanza raint evel-se plijaduriou ha leveneziou hag a daolo war o zi bannou a wir eürusted.

Ar garantez o vleunia diwar donezon ar vuhez roet d'ar vugale.

Karet a zo klask an union. Eur joa vrás eo evit ar priejou kaout ha dizlelei en o bugale, evel teuzet en unan, an doareou, ar plegou, ar perziou-mat* a zo en eil hag egile anezo o-daou. Klasket o deus beza unanet o-daou betek beza teuzet da ober unan ; sevenet* eo ar c'hoant-se evito en o bugale. Eur joa vrás eo evito gwelet eo bet frouezus o c'harantez ; dizlelei a reont pegen kaer eo ar briedelez kristen pa c'halv ar priejou da zikour Doue da greski ar vuhez.

Ar garantez o vleunia diwar an donezon a ra priejou anezo o-unan an eil d'egile.

Er briedelez en em ro pep-hini eus ar priejou d'egile ha pep-hini eta a zeu da binvidikaat en ser egile. Setu perak e rank pep-hini en em rei a-bez :

— Donezon eus ar c'horf,

— Donezon eus ar spered, ar galon, ar santimanchou, an anke-niou, ar joaiou, ar poaniou, al labourou...

— Donezon eus pinvidigeziou an ene dizoloet sklaer an eil d'egile ; pep-hini o sikour egile d'en em zantelaat bemdez.

Dre ar briedelez e teu ar garantez da vleunia kaer ha da ober unan eus a zaou war bep poent.

Perak eo didorru * liamm ar briedelez ?

Pa vezet en em roet da vat n'heller ket dont war ar c'hiz en donezon ac'honor an-unan. Rei ar galon d'eur plac'h yaouank gant ar zonj d'he c'hemer endro, diouz ma vezoz kont, evit he rei d'eur plac'h yaouank all, n'eo ket gwir zonezon, n'eo nemet ober an neuz-d'en em rei ; war eur seurt donezon n'hell ket bleunia ar wir garantez.

Ma ne vez ket padus ar garantez, penaos e c'hello bleunia diwar donezon ar vuhez roet d'ar vugale ? frouez ar garantez n'eo ket eur c'hrouadur kousket en e gavell eo, met eur c'hrouadur savet da zen, gouest d'en em denna e-unan.

Ar priejou a glask o aezamant o-unan, o flijadur, kentoc'h eget mad o bugale n'hellint biken kaout ar wir eürusted ; an wir eürusted a gaver e ser en em rei ha n'eo ket e ser en em glask hag en em zervicha an-unan.

**

Ar briedelez a zo eur zakramant.

Ken kaer eo ar garantez etre paotr ha plac'h, ken kaer an union etre eur gwaz hag epr vaouez evit sevel eun tiegez nevez n'eo pli-jet gant Hor Zalver rei d'an union-ze ar renk a zakramant.

Diou c'hras a ro ar zakramant-ze d'ar priejou :

a) Eur c'hras evit santelaat, *Beva er briedelez* — ar beva-ze e-unan — a zeu da veza evit ar priejou an doare d'en em zantelaat ha da ober o zilividigez.

Kement tra a zell ouz o buhez er briedelez : kement merk a garantez a roont an eil d'egile, kement a reont evit kreski ar vuhez, evit sevel o bugale, evit pourvei da ezommou an tiegez, n'eo nemet frouez o c'harantez a bried met, war eun dro, kement-se a laka ar garantez evit Doue da greski e kalon ar priejou, a laka o zantelerz da greski.

b) Grasou all d'o zikour. Ar zakramant a ro d'ar priejou gwir da reseou digant Doue ar grasou o deus ezomm, hed-a-hed o buhez

a zaou asambles, evit maga o c'harantez hag ober o deveriou a bried, a dad hag a vamm.

— Evit miret na zeufe o c'harantez da glouaraat, evit miret na zeufe karanteziou evit gwazed pe verc'hed all da vouga o c'harantez a bried.

— Evit miret na rafent netra a-enep santelez ar briedelez, evit o zikour da zigeri dor o zi d'ar vuhez ha da zougen samm ar vugale.

— Evit en em c'houzany an eil egile en o buhez a zaou (pephini en deus e garakter).

Ar zakramant a woio d'o c'harantez a bried eur sklerijenn hag eun nerz nevez ; santelaet evel-se, e vo evito o c'harantez alc'houez an eürusted er bed-mann hag er bed all.

GWELOMP.

An Enklask.

1. Petra 'zonj ar re yaouank eus ar briedelez ? Petra eo ar briedelez evito ?

a) Eur doare vrao da rei o gwalch'h da youlou o c'horf hep koll o brud vat ?

b) Eun doare d'en em denna eus ar stad a bec'hed ha da jom hep ofansi Doue ?

c) Eun dra ret evit kas an tiegez endro ?

d) Eur doare da gaout eur stad evit gouunit ar boued pe da gaout boued gounezet ?

e) Ar c'hoant da zevil eun tiegez nevez ha da lakaat da vleunia ennan ar wir garantez (4).

2. Gant piou ha penaos e vez kelennet ha sklerijennet ar baotred yaouank war ar briedelez ?

Ar gerent (skouer o buhez... aliou...) ? Beleien ? Levriou ? Soniou ? Sinema ? Radio ? Kamaladed ? (5)

3. Daoust hag ar reljion he deus dalc'het he flas er briedelez ?

— Ha bez' ez eus, en ho parrez, tud o veva asambles ha n'int ket bet eureujet en iliz ?

— Re all eureujet en iliz ha ne gomprenon ket eo ar briedelez eun dra reljiel ?

— Re all hag a gomprent mat talvoudegez reljiel ar briedelez ? Pet dre gant ?

— Daoust hag ar re yaouank a gomprent mat petra zinif lidou' an oferenn-eured ha kaerder al lidou-ze ?

— Daoust ha klasket ez eus bet rei kement-se d'ezo da gomprent ? Penaos ? Ha taolet he deus frouce ar gelennadurez-se ? (6)

(4) Klevet warlerc'h eur psot yaouank : « Bet mat eo d'in dimezi peogwir eo maro va mamm ha n'eus mui maouez ebet da ober wardro an ti.

(5) Warlerc'h kerent : « Soazig an ti all, Seu hag a rafe da afer. » — Kemerit ho plijadur e-kelt ha m'oc'h yaouank. »

(6) Eur gwaz-nevez diwar-benn an oferenn-eured : « Mall bras am eus e veze sonet kreisteiz, echu pelloch'h gant an abadenne gasuñ-se. » — Eun yksamid : « Pa vezo va ero da veza eureujet, me a gommunio d'an oferenn-eured. »

BARNOMP.

Hervez kement hoc'h eus klevet ha gwelet endro d'eo'ch :

1. Perak e tle ar yaouankizou kredi n'hell ar garantez etre paotr ha plac'h kreski ha bleunia da vat nemet er briedelez ?

— Penaos ec'h en em gemerfec'h evit rei kement-se d'ezo da gredi ?

— Ha kaout a ra d'eo'ch e c'hell ar garantez er briedelez bleunia da vat pa ne vez ket a vugale ? Perak ?

2. Daoust ha mat eo dimezi hep karantez, netra nemet dre interest pe dre 'n abeg ma tigouez mat ar fortun diouz ar familhou, diouz o c'hoant, o renk pe o danvez ? Perak ? Daoust ha ne deer ket koulskoude derc'hel kont eus an danvez pe diouz ar renk ? Perak ?

— Perak n'eo ket mat e veze ar priejou re bell an eil diouz egile evit ar pez a zell ouz ar renk pe ouz o bro c'hinidik ?

3. Da biou eo da gelenn ar paotr yaouank war ar pez a zell ouz ar briedelez ?

— Levriou (romantou) ha filmou, ha goude ma ne vefent ket fall, daoust ha ne vez ket faoz ha treuz re alies an doare o deus da gomprent ar briedelez ?

— Klaskit petra 'vat ha petra 'fall a zo e levezon* kement a zo meneget en eil lodenn eus « gwelomp » : kerent, beleien, etc...

4. Petra eo, evit ar re yaouank, ar reljion viz-a-viz d'ar garantez etre paotr ha plac'h ? eun dra hag a glask mouga ha dizec'hia gr garantez pe eun dra hag a c'hell he zikour da gaeraat ha da vleunia ? Perak ?

Poaniomp

1. Pep-hini diouz e du.

— Goulenn digant ar beleg eur roll levriou hag a gomz diwar-benn ar briedelez.

— En eur gonta kaoz gant ar re all, dispelega ho menoziou.

— Gouzout talvoudegez ar filmou a vez roet er barrez pe er parreziost tosta hag hen rei da c'houzout d'ar re all.

— Deski soniou yaouankiz, brao ha yac'h.

2. A-strollad.

— Lakaat ober konferansou d'ar gerent evit deski d'ezo penaos kelenn o zud yaouank.

— Beilha evit ma vo kaer an oferennou-eured ha kentelius : en em zerc'hel mat en iliz — Poania gant ar c'han — oferenn war ziviz.

DA C'HOUZOUT

1. Penaos ho peus dispelegat danvez-labour ar bloaz... d'ar stourmerien... d'an holl ?

2. Digasit d'emp keleier : diwar-benn ho strollad, ho labouriou, ho kamaladed.

3. Ar skodennou* a zo da gonta azalek an deiz kenta a viz
Here betek miz Here er bloavez warlerc'h.

DA OBER

1. Eun dervez-studi micherel (journée rurale) a veze mat da
ober en hō parrez. En em glevit evit kaout daou pe dri zerveziad
dre gordennad*.

2. Poent eo sonjal penaos e vo gwerzet an deiziadur.

3. Eur c'his vat da zevel pe da viret : eur veilhadenn gant gouel
Nedeleg, an holl asambles koz ha yaouank. Da bourchas mat azalek
bremen.

4. Eul levr da lenn : « Face au mariage ».

Kevrenn-labour. — Kevrenn an deiziadur. Daoust ha goulen-
net ho peus ho lod deiziadurioù ?

Daoust ha pep kevrenn-labour he deus eur penn-rener ?

**

Enklask ebet hep ma veze meneget traou klevet ha gwelet. —
Enklask ebet hep ma savfe diwarni eul labour bennak da gas da
benn.

III. — EVIT MA VO RESPETET HA DIWALLET AR GARANTE

Ar garantez etre paotr ha plac'h a zo eur santimant lakaet
gant Doue er galon. Ar santimant-ze a boulz an den yaouank da
glask beza unanet, hag evel teuzet, gant eun den all a roio d'ezan
ar pez a vank d'ezan. Setu aze eun dra gaer met aes da gailhara,
aes da chloaza ha ne zeu da zigeri ha da vleunia kaer — hen gwe-
let hon eus — nemet er briedelez kristen.

Met an union-ze a c'hell koll he friz hag he bleunv ma vez bet
mastaref ha louzet ar santimant a garantez gant ar yaouankizou ;
m'en deus ar paotr yaouank roet eun tamm eus e galon da houman
ha da hounnez, pe graet an neuz d'hen rei, evit c'hoariellat epad
e yaouankiz.

Daou dra a ra diouer re alies : Sklerijenn d'ar spered, nerz d'ar
volontez.

Sklerijenn d'ar spered.

Ma tigouez gant lod tud yaouank ober implij fall eus o c'haran-
tez pe he louza, n'eo ket c'hoaz ma vezen holl kablus* penn-dae-
benn. Pet ha pet ha n'o deus bet kelennadurez ebet war gement-se
nemet ar luc'haj* a c'hellenet da glevet pe da lenn ?

Nerz d'ar volontez.

Gouzout petra 'zo mat ha petra 'zo fall n'eo ket a-walc'h ; ret
eo ouspenn en em rei d'ar mad.

Gwan ha sempl eo an den yaouank, buan da blega d'e youlou.
Evit derc'hel penn*d'ezo e rank abret enebi ha stourm, awechou
zoken war draou dister — dioueret eur zigaretenn, eur banne, eur
madig — evit beza kreny war dachennou brasoc'h evel tachenn ar
burentez.

Beilha a ranko iveau war e faltazi* evit kas kuit diwar e dro-
kement a c'hell rei nerz d'ar pec'hed. Lezel a ray a gostez kement
a c'hell pourvei e faltazi a skeudennou hag a envoriou fall ;
levriou, sinema, soniou fall.

Ouspenn, kement paotr yaouank en deus c'hoant espern en e
bez e c'halloud da garet e gwirionez a ranko goulenn sikour Doue
dre ar bedenn hag ar zakramanchou.

An Enklask.

GWELOMP

1. Daoust ha respet a gavomp en doare m'en em gomport ar
baotred yaouank gant ar merc'hed yaouank ?

Gwelet petra 'reont, petra 'lavaront, petra 'ganont ?

2. Daoust ha lenn a reont levriou fall ? Hag aro a vez ganto
eus an tiez fall ? Ha kaozeal gros a reont diwar-benn ar merc'hed
yaouank ? Marteze e vezet muioc'h troet c'hoaz da vankout a respet
d'ar merc'hed a zo eus eur renk izeloc'h dre o danvez (miti-
zien...) (7).

3. Ha troet eo ar re yaouank da gaout « darempredou » (8)
abret etre paotr ha plac'h ?

— Wardro pe oad ? E pelec'h ? Pe da yare ? Penaos ?

— Gant ar zonj da zimezi pe get ?

— Daoust ha kavet e vez paotred yaouank hag a zarempred
ouspenn eur plac'h yaouank ?

BARNOMP

1. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet ha kaout a ra d'eoc'h o deus
bepred an baotred yaouank respet evit ar merc'hed yaouank hag
evito o-unan ?

Ha poania 'reomp da respeti ar merc'hed yaouank evel ma
karfemp e veze respetet an hini a vo eun dervez hor pried ?

2. Setu paotred yaouank hag a garfe kaout da bried eur plac'h
yaouank chomet pur ; int-i o-unan avat ne veihont tamm war o
furentez ; petra 'zonjite anezo ?

Daoust ha levriou-pe darempredou fall a ra gaou ouz ar wir
garantez ? Perak ?

(7) Setu eur vandenn baotred yaouank — 18, 22 vloaz — hag a brev bep
sizun kazetennou gant skeudennou ha koutadennou lous ; o rei a reont da lenn
zoken d'ar neb a gar endro d'ezo.

(8) Pa laveromp « darempredou » etre paotr ha plac'h n'eus ket aro
ganeomp eus yaouankizou o tigouezout asambles pe war al labour pe evit eur
foar pe eur frisko gwech ha gwech ; darempredi a zinif evit eur paotr yaouank
beza alies asambles gant ar memes plac'h yaouank, klask heza alies asambles
eveil evit ober al lez d'ezo.

3. Ha kaout a ra d'eoc'h e c'heller karet e gwirionez ouspenn eur plac'h yaouank war eun dro ? Perak ?

Petra 'zonjite eus ar re a zarempred diou ha teir flac'h yaouank war eun dro, pe a zarempred eur plac'h yaouank hep m'o defe an distera sonj da zimezi ganti ?

— Pa stager da zarempredi re abret, ha kaout a ra d'eoc'h e vezet atao mestr d'ar galon evit rei ar garantez d'an hini a veze e gwirionez ar wella evit an tiegez da zont ?

4. Daoust hag aces e vez atao heulia gourc'hennou an Iliz evit ar pez a zell ouz ar garantez etre paotr ha plac'h hag ouz ar briedelez ?

— Ha sonjet o deus Hor Zalver hag an Iliz dont war hor zikour ? Penaos ?

— Daoust ha mat eo, ha plijus da Zoue, ar garantez etre paotr ha plac'h pa jom onest ha pa dile digeri hent d'ar briedelez ?

— Penaos, a gav d'eoc'h, e tle beza kont gant an darempredou etre daou zen yaouank hag o deus en em brometet an eil d'egile ?

POANIOMP

1. Pep-hint diouz e du.

Kemeret ar voazamant da welet e pep plac'h yaouank an hini a vezoo pried eur c'hamalad ha mamm e vugale.

Ober brezel d'al levriou fall.

2. A-troll.

Lakaat ober eur gonferans d'an holl baotred yaouank diwar-benn an « darempredou ».

DA C'HOUZOUT

1. Penaos eo bet gwerzet an deiziadur ?*

Daoust ha rannct eo bet ar barrez en he fez etre ar skoadrennou gwerzerien pe gwerzerez ? Ha kinniget eo bet an deiziadur en holl diez ?

2. Hag ar bodadennou evit ar gordennad* (réunions de secteur) ha graet e vezont ? Pep renner stroillad* a dile mont d'ar bodadennou-ze ha kas gantan eur c'hamalad.

3. Daoust ha lakaet eo war baper ar responchou roet d'an enklask ? Ha kaset int bet da vureo ar c'hevredad ?

DA OBER

1. Echui gwerza an deiziadur.*

2. Dastum ar skodennou.*

3. Mont da lavaret bloavez-mat d'an aotrou Person.

4. Eur c'hiz vat da zevel : Gant gouel ar Rouaned, *gwastel ar Rouaned* debret en ti gant ar famili hodie (arabat ankounac'haat lod ar paour). Eur wastel all evit an holl re yaouank hodie.

5. Eul levr da lenn : « Ames claires, foyers paysans ». — « Ta fiancee te parle ».

Keurrennou-labour. Ar skodennou.* — Ha mont a ra ar gevren-

ze endro ? A-benn fin ar bloaz e rank an holl skodennou beza paeet ha kaset da vureo ar c'hevredad.

**

Evit ma vo galloudus ha digabestr an emzao e rank beza pinvidik drezan e-unan.

IV. — GOUZOUT EN EM BREPARI D'AR BRIEDELEZ

Evit sevel eun tiegez nevez el lec'h ma c'hello ar vuhez hag ar garantez bleunia kaer e rank beza diwallat mat ar garantez gant aon na veze breinet pe zizec'het a-raok an dimezi.

Dimezi n'eo ket evel mont d'eun abadenn c'hoari hep sonjal mat a-raok. N'eus netra pouezusoc'h evit ar vuhez.

Pouezus, o veza ma n'heller mui dont war a-drenv ; netra nemet ar maro n'hell terri liamm ar briedelez.

Pouezus, o veza m'eo stag outi eürusted diou vuhez ha talvoudegez diou vuhez.

Pouezus, o veza m'eo ret e kavfe ar vugale, evit bëva ha kreski, eun tiegez el lec'h ma 'z eus union ha karantez.

Arabat eta mont er stad a briedelez diwar c'hoari, ma 'z eus c'hoant sevel eun tiegez padus hag eürus.

Da genta e rank ar re yaouank a ya asambles en em anaout mat.

Arabat koulskoude d'ar gristenien beza re nec'het ha rè enkrezet pa vezont oc'h ober o dibab. Gouleenn a raint sklerijenn dre ar bedenn ha lakaat o fizians e Providans Doue.

An Enklask.

GWELOMP

1. Wardro pe oad e timez ar re yaouank ? Kemerit eun nebeudig priejou nevez dimezet da eun oad ha ne vez ket kavet na re yaouank na re goz en ho parrez, roit o oad. (Ar brizonerien a zo da gonta en o fart o-unan.) (9)

2. Hag okazionou a-walc'h o deus ar baotred yaouank hag ar merc'het yaouank d'en em welet ha da c'hellout ober o dibab ? (10)

— Ha padout a ra pell an darempredou a-raok an dimezi ?

— Ar vugale hag i a lavar ano d'o zud eus an darempredou o deus gant ar sonj da zimezi ?

3. Ha kontant e vez ar merc'het yaouank da zimezi gant paotred yaouank diwar ar maez ?

— Gant mevelien ? pennou-tiegez ? artizaned ? kemwerzourien ?

(9) Setu oajou ar pemp diweza dimezet er barrez : 24, 27, 31, 25, 26 vloaz.

(10) En hor parrez, n'eo ket tro a vank d'ar yaouankizou da ober anaoudegez ha d'en em welet : frikoiou, bellhadennou, pardonou, foariou yaouarkizou, offou ar zul...

— Ma 'z eus endro d'eoc'h merc'hed yaouank gwelloc'h ganto fortunia gant paotred o chom e kér peseurt abegou* eo o re ?
a) Aon rak eur vuhez re galet, abalamour d'al labour dreist-holl ?
b) Ne blii ket d'ezo ar baotred diwar ar maez dre 'n abeg n'ouzont ket beza prop, dereat, dilu*, etc... ?
c) Marteze e kav d'ezo e kavint e kér eürusted digemmesk ?
— Pere eo an abegou pe zigareziou o deus ar muia levezon en ho parrez ? (11)

BARNOMP

1. Wardro peseurt oad eo ar gwella dimezi, d'ho sonj ?
Perak eo fall re goz ? Perak eo fall re yaouank ? Perak eo fall e vefe re a gemm etre an oajou ?
Daoust ha kalz a zo en ho parrez hag a zimez re goz pe re yaouank ? Petra 'zo kaoz ? (boazamant ar vro, diaezamanchou evit kemer eun tiegez...).
— Ha kompreñ a reer diaezamanchou ar brizonerien kosaet gant ar brezel ?
2. Daoust hag a-raok dimezi eo ret en em anaout ha kaout estim an eil evit egile ? (N'eo ket hepken war ar pez a zell ouz ar gened' met c'hoaz ar charakter, ar feiz, ar c'hoant da ober abostolerez, ar garantez evit ar vugale, ar pez a zonjer eus ar vuhez war ar maez, etc...).

— Da bion eo ober an dibab ? D'ar paotred yaouank e-unan diwar ar pez a oar pe diwar ali re all : amezeien,, kerent, beleien, etc... .

— Daoust ha mat eo koulskoude chom hep dere'hel kont eus an aliou-ze ? Perak ?

— Ha kaout a ra d'eoc'h eo mat klask sevel okazonou all — estreget ar re a zo dija — evit rei tro d'ar yaouankizou d'en em welet ha d'en em anaout ? Penoas ? Petra da ober evit ma ne vo riskl ebet en okazonou-ze ? Daoust hag ar balou a ro tro d'ar re yaouank d'en em anaout e gwirionez ?

3. Petra 'dalv an abegou meñeget* uheloc'h. (El lodenn « gweomp ».)

POANIOMP

Pep-hini diouz e du.

Lakaat ar poan evit beza prop, avet mat, seven*.

Lezel a-gostez pep darempred nemet gant ar zonj da zimezi e vefe.

A-stroll.

1. Klask lakaat muioc'h a urz vat en okazonou el lec'h ma vez paotred ha merc'hed asambles : troiou-hale, frikoiou, foariou, labourou, etc...

(11) Setu eul labourer-douar, 35 vloaz, chomet dizemez betek-hen ; ar plac'h yaouank a gare ne felle ket d'ez i dimezi gant eul labourer-douar.

2. Gwelet ha mat e vefe sevel troiou all d'ezo d'en em welet, lakomp e kompagnunez a zud. (Poueza mat pep tra a-raok, ha beilha.)

**

DA C'HOUZOUT

1. Pa zigasit kelou d'eomp eus ho strellad, arabat ankounac'haat lakaat an eus « familh an Y. K. A. M. » : joaiou, ha kanvou, eureujou, badiziantou, merven.

2. Pa zigasit d'eomp ho labouriou enklask, eur gerig da heul a ray plijadur.

3. Pa zeuit e kér, zeuit da welet bureviou an ykam.

DA OBER

1. Ober eur veihadenn e pep karter gant an holl, koz ha yaouank.

2. Kas arc'hant ar skodennou d'ar c'hevredad* (fédération) en eur dremen dre ar gordennad.

3. Goulenn ar levrouigou ho pezo ezomm evit an abadenn bedennou a vo graet gant sul ar Basion. Holl dud ar barrez a zo da bedi ha n'eo ket ar re yaouank hepken.

4. Eur c'hiz vat da zerc'hel : mont da ofis ar Chandelier ha miret en ti ar goulou benniget.

5. Eul levr da lenn : « Elle et moi, jeune homme ».

Kevennou-labour. — Daoust ha bez' ez eus bet eur retred kloz evit paotred yaouank ar gordennad ? Eun devez-retred (recollection) evit paotred ar strellad ? Daoust hag heuliet ec'h eus an eil hag egile ?

Y. K. A. M. = Emzao nerzus holl yaouankizou ar maeziou.

Ykamiz = Ar re holl a zo a du gant menozh kaer an emzao.

Stourmerien = Ar re holl a boagn da gas da benn labour tal-voudus an emzao.

V. — EVIT SILVIDIGEZ AR FAMILH WAR AR MAEZ

Daou glenvet a zo krog da zismantra ar familh : An nebeut a vugale a vez er familhou hag *an divors*.

Er bloavez 1750 e veze, e Frans, 5 a vugale dre familk, an eil dre eben, e Breiz : 7. E 1942 e Frans : 1, e Breiz : 4.

Perak an diskar-ze ? Awechou ar yec'hed, Doue eo mestr ar vuhez ha n'eo ket ar gerent ; arabat eta tamall den. Awechou all ar gerent, troet gant o nezamanchou, ne fell ket d'ez o kemeret samim.

Peseurt gaou a ra ar c'hlenvejou-ze ?

Gaou ouz ar garantez etre ar priejou.

Hen gwelet hon eus : n'hell ar garantez bleunia da vat nemet ma vez didorrustad ar briedelez. Gwaska a ranker warnor an-

unan dalc'hmat evit maga ar garantez. Hag ouspenn n'heller ket karet e gwirionez ouspenn eur wech.

Ar c'hrouadur a zo eun dra ret iveau evit ar garantez. Karet a zo klask beza unanet ha setu ma feu ar gerent da veza unanet start, evel daou teuzet en unan, en o c'hrouadur. Ouspenn, pep den a zo en e c'hoant padout goude e varo zoken ; dre ar c'hrouadur eo e pado hag e kendalc'h ar familh. (E gwirionez, ar c'hoant da veza unanet ha da badout, a gavomp e kalon an den, n'hell ar c'hrouadur e zeveni nemet evit eul lodenn : Doue eo a zeveno ar c'hoant ze penn-da-benn.)

Gaou ouz ar vro.

O verval eman ar Frans peogwir eo stankoc'h an archedou eget ar c'havellou, en despet d'an diavezidi a zeu ken stank bep bloaz en hor bro.

Ganet	Marvet	Kemm
1876 1.024.000	858.000	166.000 war gresk
1920 833.000	671.000	258.000 —
1938 612.000	705.000	34.000 war ziskar
1942 566.000	764.000	93.000 —

Ma kendalc'h an traou evel er bloavez 1935 setu penaos e vo kont en amzer da zont :

Ganet	Marvet	Niver an dud er vro
1935..... 641.000	658.000	41.426.000
1965..... 468.000	675.000	34.231.000
1985..... 127.000	556.000	29.645.000

An Divors.

1920 : 41.300 divors war 623.000 dimezi en ti-kér.

1936 : 22.135 — 279.902 —

1921 : 1 divors war 12 dimezi dre ar Frans.

1939 : 1 divors war 14 dimezi dre ar Frans. Er bloavez 1939 c'hoaz, e Paris, 5.660 divors war 48.175 dimezi, da lavaret eo 1 divors war 8 pe 9 zimezi.

Konta 'reer ez eus 40 dre gant eus ar brizonierien dimezet ha deuet d'ar gér o choullenn an divors, war ar maez ez eus nebeut a-walc'h met e ker e kaver betek 75% !

Gaou ouz Doue.

Divors. — Doue a choullenn ma ne vefe ket torret liamm ar briedelez.

Ar vugale. — « Mar deo plijet gant Doue e vefe rummadou tud war an douar, n'eo ket hepken evit ma vefe anezo ha ma chohol-fenf an douar met kaiz muioc'h evit ma rentfent enor ha gloar

d'ezan, evit ma 'ch anavezfent ha ma karfent anezan, ma vefent eürus gantan er baradoz. O veza m'eo savet an den gant Doue en eur renk dreist-natur, menoz' Doue war an den a zo dreist kement a c'hell al lagad gwelet, ar skouarn klevet, kalon an den maga. » (Pi XI*)

An Enklask.

GWELOMP

1. Ha bez' ez eus priejou divorset pe o veva disparti en ho parrez ? Pet bloaz dimezet e oant ? Petra int : micherourien, pen-nou-tiegez diwar ar maez, artizaned, kemwerzourien, tud savet er vro pe ziavezidi ?

Pet divors war gant dimezi a rafe an dra-ze ? (12)

Peseurt levezon o deus bet ar repuidi* (refugies) war menoziou ar priejou diwar ar maez ? Evit ar pez a zell ouz al leal (fidélité) ma tie beza ar priejou an eil gant egile, evit ar padus m'eo liamm ar briedelez, evit an never a zo da zigemer ar vugale hervez lezenn Doue !

2. Petra 'zonjer endro d'eoc'h eus ar vugale da gaout er stad a briedelez ? (13)

3. Petra 'zonjer endro d'eoc'h diwar-benn al lezennou a zeu warzikour ar gerent o deus kalz bugale ? (14)

BARNOMP

1. Dishesvel eo an doare-beva e kér ha war ar maez, e pelec'h eo an aesa d'ar priejou chom unanet ? Perak ?

Ha ken gwir ha ken gwir eo kement-se evit an eil rumm hag egile eus an dud a zo o chom war ar maez : servichourien, artizaned, kemwerzourien, mistri-tiegez ?

Peur ha penaos e ro an Iiz d'ar priejou an nerz da zont a-benn eus diaezamanchou ar vuhez daou-ha-dau ?

Ha gwir eo e teu lezenn Doue war ar briedelez didorrus da vougla ar garantez ? Daoust ha n'eo ket kentoch'h an divors eo a ra gaou ouz ar garantez hag ouz an den (dreist-holl ouz ar vaouez hag ouz ar c'hrouadur) ? Perak ?

Daoust ha Jezuz eo en deus douget lezenn ar briedelez didorrus ? Peur ?

2. Hervez ar pez ho peus klevet endro d'eoc'h, petra 'zonjer eus ar gerent o deus kalz bugale ? Ez int tud a zever hag a enor, peotramant da vezza graet goap anezo ?

— War ar pez a zonjout eus ar vugale, daoust ha kemm a zo etre ar re yaouank dizemez, ar priejou yaouank, an dud oajet ?

(12) En hor parrez n'eus nemet eun dimezi freuzet (eun divors), eur mevel eo, divorset bloaz goude e eured ; an dra-ze a ra wardro 2 zivors war gant dimezi.

(13) Eun den koz : « An holl a glemmi war zigarez ma 'z eus ra a ziavezidi dre ar vro ; ma vefe muioc'h a vugale er tiegezou e vefe nebeutoc'h a ziavezidi war hon tro.

(14) Eun itron hep bugale : « Ar re o deus c'hoant bugale n'o deus nemet o zevel ; n'eo ket just e rankfe ar re all paec evit o zikour. »

— Daoust ha komprenet o deus ar re yaouank talvoudegez ar c'hrouadur evit lakaat da greski ha da vleunia ar garantez etre an ozac'h hag ar wreg ?

— Ha komprent a reer endro d'eo'h e rank beza stank ar vugale evit ma vo krenv ar vro ? Ha c'houi, petra 'zonjitz ?

— Daoust ha ret eo derc'hel kaout n'eo ket hepken eus niver ar vugale met ives eus o zalvoudegez (yec'hed o c'horf hag o ene) ? Perak ?

— Penaos rei da gomprent e teu ar familhou da renta gloar da Zoue en eur gaout bugale ? en eur o zavel mat ?

3. Petra 'zonjitz eus al lezennou war ar familhou niverus ? A-du pe a-enep emaez ? Perak ?

Daoust hag anavezet a-walc'h eo ar vad a c'heiller da denna anezzo ? Sikouriou a bep seurt...

— Hag anaout a rit ar sikouriou roet e kér d'ar familhou niverus ? Ha kaout a ra d'eo'h eo mat pe re vras ar c'hemm a zo etre ar sikouriou roet e kér hag ar re roet war ar maez ?

Poaniomp

Pep-hini diouz e du, Kaozeal bepred gant respet eus ar familhou niverus.

Renta servich d'ar mammou o deus kalz bugale, d'ar mammou bugale vihan, d'ar gwragez dougerez (rei plas d'ezzo da azeza o deus bugale vihan, d'ar gwragez dougerez).

A-stroll. — Lakaat ober eur gonferans war ar sikouriou a ro al lezenn d'ar familhou niverus.

— Sikouriou sevel unvanieziou familhou niverus.

— Prepari gouel ar mammou ha kemer perz ennann.

— Poania evit ma vo diwallet an atanchou bihan, graet diouz ment ha nerz ar familh.

**

DA C'HOUZOUT

1. Mall eo skriva da vureo ar c'hevredad evit kas kelou d'ezan :

a) Eus ho podadennou ;

b) Eus ar pez hoc'h eus graet : deiziadur*, deveziou studi micherel, bodadennou evit an holl, beihadennou, retrou ha deveziou retred.

c) Eus an doare ma ya endro ho kevrennou-labour.*

2. Ha sonjet ho peus kas d'ar c'hevredad eul lodenn eus an arc'hant gounezet ganeoc'h gant ho peziou-c'hoari ?

DA OBER

1. Prepari mat an abadenn-bedennou a rank beza graet gant an holl asambles : yaouankizou, bugale ar skoliou, kerent.

2. Ma chom c'hoaz skodennou da gas d'ar c'hevredad, arabat eo dale pelloc'h.

3. Eur c'hiz vat da zavel : Da genver gouel ho tad hag ho mamm, ober ar gouel ha pedi evito.

4. Daou levrig da lenn : « Paysan, connais ton histoire », — « La famille rurale ».

Kevrennou-labour. — Ar sportou hag an diorroadur-korf* (éducation physique). Hag unan bennak a zo karget eus ar gevrenn-ze2? Ha mont a ra endro ?

**

Ar maeziou = ar voure'h + ar c'harteriou.

VI. — BEILHA WAR AR YEC'HED A ZO HADA EURUSTED EVIT AN TIEGEZ DA ZONT

Bez' ez eus tud hag a zeu sonj d'ezzo da zimezi p'o deus kollet o yec'hed ha p'o deus ezomm eus eur glanviourez* (infirmiere) war a zro.

Met c'houi, hag a zo en ho sonj sevel eur familh evit renta ho kwreg eurus hag evit kaout bugale, hoc'h eus, n'oun ket nec'het, eur menoz dishenvel eus ar briedelez. Neuze e rankomp eta poueza eun tammig war gudenn ar yec'hed.

Eun dra ret eo d'ar gwaz kaout yec'hed rak hen eo a dle beza an nerz a c'hello en em harpa warnan an tiegez ha n'eo ket an hini a veze eur zamm evit ar re all.

Eun dra ret eo c'hoaz evit kaout bugale grenv ha yac'h. Kablus eo an hini a zo prest da zispign e yec'hed ha da rei d'e vugale eur vuhez dinerzet.

N'hellomp ket gwelet kement a zell ouz ar yec'hed, re hir e veze. Gwelomp eta daou dra :

An eva re.

An testeni medisin a-raok an dimezi.

An eva re.

Brud he deus bro Frans da veza unan eus ar broiou el lec'h ma vez evet ar muia a alkol. Hag hor bro Breiz n'eman da ziweza war an dachenn-ze !

War gresk ez a buan ar c'hlenved-ze abaoe 50 vloaz.

Droug bras a ra an eva, ha goude ma 'z afer d'ezzo a vanneou bihan ; skei a ra war bep lodenn eus ar c'horf ; skei a ra war ar vugale.

A-walc'h eo eva daou litrad hanter bemdez a win ordinal evit ma rafe droug. Epad ar brezel 14-18 o deus diskleriet ar vedisined n'oa ket dleet rei ouspenn tri gartad gwin bemdez da hep soudard.

An testeni-medisin a-raok an dimezi (certificat prenuptial).

Lezenn eus ar 16 a viz Kerzu 1942 : « Ar maer n'helleo kas embannou re yaouank nemet ha roet o dese d'ezan eun testeni-

medisin, deiziet eur miz a-raok d'an hira, hag a ziskleir — hep netra muioc'h — int bet o kaout ar medisin.»

N'eo ket bet torret al lezenn-ze.

War ar maez e vo kavet kasaüs. Domaj e vefe ma ne vefe ket sentel outi rak rei a ra tro d'an dud yaouank da gompreñ en o yec'hed a-raok dimezi.

Arabat kredi e rofe gallout d'ar medisin — diouz ma vefe — da viret ouz ar re yaouank da zimezi. Ar medisin a roio aliou mat d'ar re yaouank ; d'ar re-man da c'houde da ober o fenn o-unan : dimezi pe jom hep ober.

An Enklask.

GWELOMP

1. Pet litrad chistre pe win a ever bemdez, an eil dervez da gas d'egile ? en hanv ? er goany ? ar wazed ? ar merc'hed ? ar baotred yaouank ? ar merc'hed yaouank ?

Daoust ha n'eo ket troet ar baotred yaouank da eva re en tavarniou da zul, d'ar goueliou, d'ar frikoiou ? betek mont mezo mar-teze ?

2. Daoust hag ar boeson a c'hell ober gaou ouz yec'hed ar baotred yaouank ?

— Kontit pegement a win, a jistr, a alkol a ev eur paotr yaouank en eur zizun.

— Hag anaout a rit techou pe glenvojou deuet diwar an alkol ? (15)

— Daoust ha war gresk pe war ziskar ez a an eva re ? Etre breman hag a-raok ar brezel, breman ha 30 vloaz, 40 vloaz 'zo ?

— Petra 'zonj ar re yaouank eus an eva boeson alkolek ?

3. Ha gouzout a reer petra eo ar vizit a ranker da baseal dirak eur medisin a-raok an dimezi ? — Petra 'zonjer eus an draze ?

— Ha mont a reer e gwirionez da welet ar medisin ?

BARNOMP

1. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet, klaskit gouzout ha gaou a chell ober ouz yec'hed ar baotred yaouank ar boeson a evont. (Kompreñit mat n'eo ket ret beza mezo evit ma rafe an alkol droug.)

— Ma lavarit ya ha kaout a ra d'ec'h e lavarfe ya an holl re yaouank ?

— Daoust ha c'houi hoc'h-unan n'hoc'h eus ket a boan o chom hep « ober evel ar re all » ?

— Lod a lavar e ra vad an alkol, petra 'respontfec'h d'ezo ?

— Ha mat e vefe rei da lenn d'ar baotred yaouank levriou diwar-benn an droug a ra an alkol ?

— Ma 'z eus kresk pe zistaol war an eva, petra 'zo kaoz ?

— Poania da eva nebeutoc'h, daoust ha n'eo ket aze eur merk a garantez roet d'an bini a vo eun dervez ho pried ? Perak ?

— Daoust ha n'eo ket ouspenn eur merk a garantez evit Doue ?

(15) Du-man, gant an dorna, e vez evet 6 litrad gwin bemdez dre zen, an ell da gas d'egile.

2. Ha kaout a ra d'ec'h eo, eun dra vat an testeni-medisin a-raok an dimezi ? Ha kompreñ a reer kement-se endro d'ec'h ?

Perak eo bet gourc'hennet an testeni-ze ? evit rei sklerijenn d'ar re yaouank war o yec'hed pe evit miret outo da zimezi ?

Setu eur paotr yaouank taget gant eur c'hlenved grevus ha pare ebet evitan ; penaos e roio eur merk a garantez d'ar plac'h a gar ? o timezi ganti en despet da ali ar medisin pe o chom hep dimezi ?

Daoust ha ne vefe ket mat a-wechou chench micher pe zoare-beva abalamour d'ar yec'hed ?

Daoust hag an dud diwar ar maez o devez atao preder* a-walc'h gant yec'hed o c'horf ?

Daoust ha bez' e c'hellomp rei da gompreñ endro d'eomp ar wirionez-man : poania gant hor yec'hed a zo dija en em brepari da garet ha da zevvel eur famili.

POANIOMP

Pep-hini diouz e du. Beilha war an eva.

— Poania da ziorren* hor c'horf. Eun abadenn dic'hourda ha souplaat an izili hag ar c'horf bemdez diouz ar mintin pe war an deiz. A-hend-all redek, lammet, krimpa, etc...

— Diwall rak an eva re en tavarniou, rak ar voazamant da vont da jistra war ar maez. Sevel diduamanchou' yac'hus hag onest.

— Chom hep eva alkol drezan e-unan.

A-stroll. — Lakaat ober eur gonferans war an eva re.

Kaout el levraoueg* levrou war ar poent-se.

Rei da gompreñ talvoudegez an testeni-medisin a-raok an dimezi.

Ober sportou ha diorroadur-korf* (éducation physique).

DA C'HOUZOUT

1. Deski soniou yaouankiz plijus ha yac'hus.

2. Kana eun tamm bennak gant pep bodadenn ; arabat avat randomi ar memes son bep tro met deski soniou nevez.

3. An holl yaouankizou eo a zo da gelenn, ober eta bodadennou evit an holl.

DA OBER

1. Prepari, evit goueliou-pask eun abadenn-c'hoari hag a vo keleñnus war eun dro : « Diwar c'hoari, kelenn ». Paotred yaouank ha n'int ket eus ar strollad a c'hell beza gouleñnet diganto sikour.

2. Prepari ar pardoniu a vo graet en hanv.

3. Eur c'his vat da zerc'hel : pinijenn ar c'horai ; petra eman en ho sonj ober ?

(16) Epad engann an Normandi (1944) ez eus bet talet kont a paree buanoc'h ar re c'hoazet eus ar c'heriou eget ar re c'hoazet diwar ar maez dre 'n abeg m'oa dinerset gwad ar re-man gant ar boeson.

4. Da lenn : « L'éducation physique et les jeunes ruraux », — « Fêtes sportives rurales », — « Apprends une chanson ».

Kevrennou-labour. — Hag unan bennak a zo karget eus an diduamanrou ? Ha bez' ho peus eur rener-c'hoariou (meneur de jeu) ?

Ar stourmer a zo dispont, mat da vont war arao ; karet a ra Doue ha mat eo da zakramanti.

VII. — PREPARI AR SPERED HAG AR GALON EVIT GELLOUT EN EM GOMPREN

Dishenvel eo ar plac'h diouz ar paotr, n'eo ket hepken en he c'horf met iveauz en he spered, en he c'halon en he c'harakter.

Alies ar paotr yaouank a zo evel ki ha kas gant e vamm, e c'hoarez hag e kav d'ezan ne vo trouz ebet etre e wreg hag hen ! Fazia a ra. En despet d'ar garantez a vo etrez, pep-hini a zalc'hio e stumm-spered dishenvel. Diwar an dra-ze e savo awochou disansion ha freuz ; gloazet e vezou ar garantez hag an union.

Ret eo e komprende mat kement-se ar paotr yaouank. Breman dija, er gér, gant e vamm, e c'hoarez e tle poania da gompren doare-sonjal ha doare-santout ar vaouez.

N'eo ket bepred tra aes ; war ar maez dreist-holl n'or ket troet da zizeli an eil d'egile ar pez a dremen er spered pe er galon. Pep-hini a jom evel-se war e ero ; n'en em komprener ket ; feuket e vezet an eil gant egile. N'ouzer ket dispiega ar sonj war bouezik, hep en em staga re outi, hep taeri. Setu aze eta'eun dra all da zeski, evit gellout aesc'h en em gompren hag en em glevet gant ar pried diwezatoc'h.

Evit en em gompren hag en em glevet gant ar vugale e vo ar memes tra. Re alies ar baotred yaouank a vez dizeblant ouz ar vugale, ne glaskont ket ober plijadur d'ezo nag o c'hompren. Penaos e vezint gant o bugale o-unan ?

Skol ar gér, gwella skol evit deski hag en em ober ouz ar stad a bried hag a dad.

GWELOMP

An Enklask.

1. Dirak eur gudenn* pe eun diaezamant, eun darvoud bennak, daoust hag ar gwaz hag ar vaouez en em gomport er memes doare ?

Kemerit skoueriu : al labour, an doare da urzia ha da renka an ti, an darempredou gant an amezeien, an doare da zevel ar vugale, ar garantez etre paotr ha plac'h ha gwelit tro-ha-tro penaos ec'h en em gomport ar gerent koz-dimezet, ar breudeur, ar c'hoarez ed en tu all da 15 pe 16 vloaz (17).

(17) Evit prema eur march'h-houarn ar vaouez a daol kont eus ar furn hag ol liou, ouz trouz ar c'hloë'hig ; ar gwaz eus an danvez hag ar graet mat ma z eo ar marc'h-houarn.

2. Ar baotred yaouank hag int a glask kompren ar vugale ? Gwelit ha klask a reont kaozeal ha c'hoari ganto pe jom dizeblant outo hag o c'has kuit diwar o zro (18).

BARNOMP

1. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet, ha kaout a ra d'eo'h ez eus kemmin etre stumm-spered ar gwaz hag hini ar vaouez ?

— Pere eo ar c'hemmou bras hoc'h eus kavet ? Daoust ha vad pe c'haou a zay diwar ar c'hemmou-ze ?

— Ha kaoz int eus an disansionou a gaver an aliesa ? Daoust ha n'eus ket traou all hag a veze kaoz ?

— Daoust ha ne gay ket d'eo'h ec'h en em glevfe gwelloc'h ar priejou ma karfe ar baotred yaouank poania muioc'h da zispliega d'o zud o menoziou hag o zantimanchou ha da glask kompren menoziou ha santimanchou ar merc'hed yaouank ?

— Perak en deus lakaet Doue kemmin evel-se etre stumm-spered ar gwaz hag hini ar vaouez ?

2. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet, ha troet eo ar baotred yaouank gant ar vugale ? Ma n'int ket, klaskit gouzout perak.

— Ha kaout a ra d'eo'h n'eus nemet ar vaouez a gement a dle, en eur familh, kaout soursi gant ar vugale ?

3. Daoust hag aesc'h eo d'eur paotr yaouank savet en eur familh niverus, kompren ar merc'hed yaouank hag ar vugale eget d'eun penn-her ? Perak ?

POANIOMP

Pep-hini diouz e du. 1. Lakaat hor poan evit kompren tud an ti ha beza komprenet ganto.

Dreist holl evit ar vamm hag ar c'hoarez. Dreist holl evit ar vamm hag ar c'hoarez. Diskouez d'ar re all hor c'harantez, beza seven hag agreabl ganto : rei profou d'hor mamm ha d'hor c'hoarez evit o gouel ; rei sikour d'ezo war o labourou, hervez hor galloud ; lavaret an d'ezo eus hol labourou, eus hon troiou-bale, eus ar pez hon eus gwelet ha klevet... Diskouez d'ezo hon eus plijadur ouz o zelaou o konta d'o zro ; ar vaouez he deus ezomin, dre natur, da gemeret soursi gant ar gwaz ha d'en em harpa warnan.

Lezel a-gostez en hor marvailhou kement a c'hellef fenka ar vaouez ; kizidikoc'h eo eget ar gwaz.

3. Lakaat hor poan evit kemeret plijadur gant ar vugale.

4. Lakaat hor poan evit kompren ar merc'hed yaouank.
A-stroll. — Lakaat ober eur gonferans war stumm-spered ar plac'h yaouank.
Eun all war stumm-spered ar vugale.

(18) Eur paotr yaouank d'eun all : « Lez 'ta ar voused da vale, an dra-ee eo afer ar merc'hed.

DA C'HOUZOUT

1. Arabat lezel da resta an dle ho pefe e kenver ar c'hevredad.
- Kasit an arc'hant dioustu (gweilit p.).
2. Evit kas arc'hant grit implij *bepred* eus ar c'hont-red* (compte-courant postal).
3. A dreg kein ar baperenn kont-red, skrivet bepred niverenn ar fakturenn pe evit paer petra eo. Bennoz Doue d'eoc'h.

DA OBER

1. Deski, en eur vodadenn graet evit an holl, peseurt kemm a zo etre : mandat-carte, mandat-lettre, mandat-chèque.
 2. Ha klasket ho peus lakaat da ober e bask eur c'hamalad lezi-rek war ar poent-se ?
 3. Eur c'his vat da viret : *Prosesion ar Rogasionou*. Perak ne dafet ket banniel ar strollad d'ar brosesion ? Ha mont da gommunia.
 4. Da lenn : « L'idéale fiancée », — « Ta fiancée de parle ».
- Kevrenn-labour.* — Kevrenn ar zoudarded. Hag ober a rit eun dra bennak evito ?

Glan ar yaouankiz, eurus an tiegez.

VIII. — DESKI KOMANDI HAG EN EM REI

Kement perz-mat*, kement boazamant mat hon eus hor zikourou da zevil eun tiegez padus hag eurus.
Daou berz-mat a zo koulskoude talvoudusoc'h c'hoaz eget ar re all : gouzout komandi ha gouzout en em rei.

Deski komandi.

En eun tiegez eo d'ar gwaz divizout* ha komandi. Evit an draze eo en deus Doue roet d'ezan an nerz hag eur spered stummet da welet an traou dre vrás hag a-bell. Ma ne zalc'h ket ar gwaz e blas war ar poent-se e vanko eun dra bennak d'an tiegez.

Pep tra en deus bet ar paotr yaouank evit ober mat e garg met en em brepari a rank kouliskoude.

Bez' ez eus tiegeziou el lec'h n'eus den da zivizout na da komandi, a-wechou zoken eo ar wreg eo a gomand. En tiegeziou-ze ne da ket mat an traou.

Awechou all e kaver tiegeziou el lec'h ma komand fall ar gwaz. Ne ra nemet ober an neuz da gomandi, krial a ra hag ober trouz, ne vez divizet netra ha den ne zent. Awechou all eo re genn ha re striz ar gwaz gant e c'halloù ; ne c'houlenn ali digant den, ne rotamm sklerijenn da zen war ar perak eus e urziou, ne vez lezet den da ober netra eus e benn e-unan.

Penn-tiegez e vo eun derivez ar paotr yaouank, en em brepari a dle evit ar garg-ze.

Deski en em rei.

Preder* a dle kemeret ar paotr yaouank gant eürusted e wreg. Da zevez e eured n'eo ket eur vatez eo a gemer met eur pried.

Eur pried da lavaret eo eur vaouez o veva gantan : o-daou e rankit en em zikour, en em harpa, evit gwelet o c'hárantez o kreski ; eur vaouez hag a roio bugale d'ezan, bugale da zevil o-daou asambles, da gellen ha da ober anezo gwazed a-zaore.

N'hellint ket dont a-benn a gement-se ma vez ar priejou troet pep-hini gantan e-unan rak stank e vez an diaezamanchoù war hent ar vuhez. N'eo ket ken nebeut eus an eil derivez d'egile eo e teuer a veza emroüs* (dévolué) dre c'has ar zakramant ; en em brepari a ranker.

Penaos ec'h en em brepari ar paotr yaouank diwar ar maez ! En eur en em voaza da renta servich er gér, d'e vamm ha d'e c'hoarezet dreist-holl. Deski ober labouriou hag a zo peurvuia lod ar merc'hed, hag o deus ar wazed mez oc'h ober (evel goro...). Ma ne ouzomp ket ober al labourou-ze e kollimp tro vraq diwezatoc'h da zikour hor gwreg er mareou diaesoc'h.

Deski beza emroüs a zo c'hoaz klask an tu evit ma vo dizamoc'h al labour d'ar merc'hed, evit m'hello ar wreg beza e gwirionez « rouanez an tiegez ».

An Enklask.

GWELOMP

1. *Galloud.* — Ha kredi a ra an dud endro d'eoc'h eo ret e veze unan bennak o komandi en tiegez evit ma vezo eurus (19) an dud en tiegez ? Petra 'zonj ar yaouankizou ? an dud oajetoc'h ?

2. *Emroüsted.** — Daoust hag ar baotred yaouank a glask tro da zikour izili* all ar familh, o mamm hag o c'hoarezet dreist-holl ? (20)

3. Lakit viz-a-viz an amzer roet d'al labour bemdez gant ar gwaz ha gant ar vaouez ? Gweilit evit eun nebeud mareou eus ar bloaz. An derivez penn da benn eo a zo da gonta.

BARNOMP

Hervez ar pez hoc'h eus gwelet daoust hag ar re yaouank a zo a du gant ar re goz evit ar pez a zell ouz ar galloud er familh ?

— Ha kaout a ra d'eoc'h eo ret ar galloud-ze evit ma veze eurus-ted en tiegez ?

— Daoust ha d'ar gwaz eo da zivizout* ha da gomandi ? Perak ? Ma ne ra ket ar gwaz e zever war ar poent-se daoust hag ar wreg a c'hell beza eurus e gwirionez ?

(19) Eur paotr yaouank : « Me a ra * pez a garan hag an draze ne zell ket our * ar re goz ». — Eun tad koz : « Pedon em yaouankiz ne grede den kabout an distera abeg er pez en deveze lavaret an tad ; an traou a yez gwelet loch eget bremant. »

(20) Eur paotr yaouank : « Ne fell ket d'in deski goro ar zaout, rak goudeze e rankfen sikour ar merc'hed. »

— Daoust hag ar gwaz a dle hag a c'hell chom hep gouenn ali digant e wreg pa vez eun dra bennak a bouez da zivizout ?

Daoust ha ne dle ket beza harzou da c'halloud an tad war e vugale ? Peseurt gaou a ra eur galloud re striz, peseurt gaou eur galoud re laosk ?

— Evit gellout komandi mat, en eun doare start, hep beza re genn, en ho tiegez da zont, ha kaout a ra d'eoc'h e rankit en em brepari ? Penaos ?

— Daoust ha n'eo ket mat deski senti breman, deski beza mestr d'eor an-unan e-lec'h karnachat ; deski poueza ar menoziou, dibaba ha divizout, deski rei skouer ar zentidigez pa vez kalet senti dreist-holl.

— Kemerit meur a okazion ha livir petra 'vefe da ober.

2. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet, daoust hag ar baotred yaouank a gemer soursi gant poaniou ha diaezamanchou ar gwaz hag ar merc'het yaouank ?

— Ha ne gav ket d'ezo re alies e kavint en o c'harantez evit o fried nerz-kalon a-walc'h da veza, en eun taol, mat hag emroüs. Daoust ha ne faziont ket ? Daoust ha n'eo ket ret d'ezo, dija en o faotr yaouank, kaout ar perziou-mat-se er gér. Daoust ha ret eo d'ezo ober dalc'hmat labour ar merc'het pe netra nemet o zikour er mareou ma vez prez labour ?

— Daoust ha ne gav ket an ykamiad en emzao* tro vrao da zeski beza emroüs* en e diegez da zont ?

3. Hervez ar pez hoc'h eus gwelet, ha ne gav ket d'eoc'h :

a) Eo re bounner labour ar vaouez viz-a-viz da labour ar gwaz.

b) Eu diaes d'ar vaouez en em rei d'an talvoudusa eus he labour : Kas an tiegez endro ha sevel mat he bugale ? Petra 'vefe da jench evit digas gwellaenn war ar poent-se ? Petra eman en ho sonj ober pa vezoch'h dimezet ? Ha kas a c'helloc'h da benn ho mennad* ?

POANIOMP

Pep-hini diouz e du.

1. Evit en em brepari da gomandi, senti ouz an tad ha goude ma ne vefer ket a du gant ar pez en deus divizet.

2. Evit en em brepari d'an emroüsted* rei-sikour diouz ma vez ezomm en ti, er bureo, en ti-labour, er vagajenn.

Deski goro ar zaout.

3. Ober enklask warnoc'h hoc'h-unan ha gwelet ha dalc'het ho peus d'ar pez ho poa divizet ober.

A-stroll. — 1. Lakaat ober eur gonferans war an danvez-man.

2. Sevel ar gevrenn-labour kenskoazella*.

**

DA C'HOUZOUT

1. Sellet mat ouz an adresou a zo roet d'eoc'h e fin al levr.

2. Ober eun enklask war stad an holl gevrenn-labour.

3. En hanv zoken ne dle ket an ykam chom da ziskuiza.

DA OBER

1. Petra 'raio ar skoadrennou ykamiz evit ficha an tièz hag an henhou gant goueliou ar Zakramant hag ar Galon Zakr ?

2. Epad an hanv mont gant an holl baotred yaouank da valentu pe du, war droad, gant veloiou, kirri... evit pardoniu, tromeñiou, baleadennou. Piou a ray da genta an Tro-Breiz ?

3. Mat e veze sevel gouel an Eost, eur gouel kaer dre gordennad.

4. Eur c'hiz vat da zerc'hel : saludi ar c'hroazioù hag ar chapeliou savet war bord an henhou.

5. Da lenn : « Paysannerie et humanisme ».

Kevrennou-labour. — Al levraoueg ? ha mont a ra endro ?

Mab sentus, penn-tiegez doujet.

IX. — EN EM BREPARI DA GAS AR STAL ENDRO

« Gant karantez ha dour yen, a vez maget meur a zen » a vezlavaret, met bevans treut e veze !

D'ar gwaz eo pourvei da ezommou an familh, ar vaouez eo d'ezimuioc'h soursial eus an ti hag eus he bugale, n'eo ket aes d'ezimont da chounit.

Eur zamm vras eo evit ar gwaz. Kement paotr yaouank a gomans da zonjal er plac'h yaouank hag er garantez a die sonjal er garg-ze. Ret eo d'ezan en em brepari da veza goust da chounit peadra da vaga e dud.

Lod a lavaro « Abret a-walc'h e vezin da zonjal e kement-se pa vezin dimezet », ne ziskouezont ket kaout kalz a garantez evit ar plac'h yaouank a vo o fried.

Petra da ober ?

Da genta ar paotr yaouank a boanio da anaout mat e vicher. Sellent endro d'ezan, chom da gomprent mat en e labour derc'hel kont eus alioù ar re 'zo koz er vicher ha desket warni ; met ous-penn studia evit kas atao ar vicher war araok. Heulia ar skol dre lizer (gwelet an adres a fin al levrig), war al labourerez douar pe war ar micheriou all. Mont d'an deveziou pe zizunvezioù studi micherel. Deski ives penaos e teu an arc'hant en ti ha penaos ez a er maez, penaos arboell ha penaos dispign. Re alies n'en deus ket tro da c'housout netra war poent-se evit stai e dud ha koulskoude, eur wech dimezet, e ranko en em denna.

Ar pez a c'hell da ober da vihana eo derc'hel kont eus ar pez a reseou hag a zispign en e vuhez a baotr yaouank, eun tammig skol eo atao.

Goude e ranko klask eur plas hag eur zituation. N'eo ket aes atao da gaout. Moarvat e raimp enklask pisoc'h war ar poent-se er bloavez a zeu. Dija breman roit d'eomp ar pez a ouzoc'h hag a zonjitz.

Dirak ar c'hudennou-ze da zirouestla eur c'christen ne ro ket e zilez ; lezenn ar garantez evit an nesa a chouenn digantan labourat ha stourm evit e familh da zont. Ne jom ket ken nebeut dizeblant en eur zonjal netra nemet enn an e-unan hep teurel kont eus ar re all en dienez.

Gwech ebet ne gollo kalon, rak bepred e lakaio e fizians e Providans Doue.

GWELOMP

An Enklask.

1. Ar re yaouank, en oad da zimezi, hag i a gav atao eur stal-labour (atant, stal artizan pe gemwerzour) da gemeret. Gwelet evit eur mevel, eur mab tiegez, eun artizan, eur c'hemwerzour (21).

2. Koumanant ar vevelien, devezourien, er vourc'h pe war ar maez, hag hen a zo uhel a-walc'h evit gellout dimezi ha kaout bugale ?

Roit ar priziou-koumanant e gaver en ho parrez. Koulz en atan-chou evel er vourc'h.

3. Daoust ha klask a ra ar re yaouank anaout gwelloc'h o micher evit ma vo muioc'h a aez en o ziegez da zont ? Gwelit evit ar zervichourien, ar baotred-tiegez, an artizaned, ar gemwerzou-rien (22).

4. Daoust hag ar re yaouank a en em brepar da zerc'hel o c'honchou ? (23)

BANOMP

1. Petra 'zo kaoz n'hell ket kemer eur stal-labour ar re yaouank o dese c'hoant ? (Bugale niverus, re nebeut a tan-chou hag a staliou artizan pe staliou-kemwerz, diaezamant evit kaout arc'hant, etc...)

— Ar « Prest-stalia » (prêt à l'installation) daoust ha sikour a c'hell ar re yaouank ? Da begement e vije mat d'ezan mont en ho pro ?

Ha kontant e vele ar re yaouank da zivroa' ma kavfent atan-chou pe staliou-artizan ? Marteze e vele mat rei da anaout d'ar re yaouank roll an atan-chou pe staliou-artizan da fermi pe da werza : er rann-vroioi all.

2. Ma n'eo ket uhel a-walc'h ar c'houmananchou roet d'ar zervichourien evit rei peadra d'ezo da gemer eur stal o-unan, daoust hag ar vistri o deus taotet kont eus ar wirionez-se ?

— Ha paea a c'hellfe ar vistri keroc'h en ho pro ? A-walc'h a

(21) Du-man ez eus koublajou hag o deus ranket appell o eured o veza ma ne gavent stal-labour ebet da gemeret.

(22) Daou yaouank a zo hag a heuilh ar skol dre lizer, met an darn vuia eus ar re all a zo dizesk pe dos.

(23) Anaout a ran eun ykamiad hag a zispign 500 lur ar milz da ober le baotr' yaouank. N'oar ket penaos ez eont. Poan en deus o paea e skodenn evit an emzao ; 50 lur ar bloaz !

— Anaout a ran eur c'hom-pagnun karrer, 30.000 lur ar bloaz a c'hounit hag n'en deus gwenneg ebet a gostez.

gav d'eoc'h evit ar zervichourien da c'hellout kemeret stal d'o zro eun dervez ha sevel eur famih ?

— Daoust ha tamall a c'heller ar re a guita ar maeziou dre 'n abeg n'hellint ket, en eur jom war ar maez, dastum peadra awale'h da zimezi ha da zevel eur famih ?

3. Ha komprent a ra ar re yaouank endro d'eoc'h e vele aesoc'h d'ezo gounit a-walc'h da zevel eur famih ma vefent desketoc'h war o micher ? Ha poania 'reont war an dachenn-ze ? Ma ne reont penaos rei da gompren d'ezo ? Petra dileft da ober evit dont da veza ampart.

4. En eun tiegez ha n'eus ket bet desket beilha war an dispignou ha kaout a ra d'eoc'h e vez a es beza koll-chounit' da fin ar bloaz ?

— Kaout a ra d'eoc'h eo a es derc'hel konchou, ober implij vat eus an arc'hant, er stad a briedelez ma n'or ket bet boazet d'hen ober epad ma oed paotr'-yaouank !

5. Dirak ar skoilhou' a gav war e hent evit diazeza e famih da zont, daoust hag eur c'christen a c'hell rei e zilez pe jom dizeblant ? Perak ?

— Ha chom a c'hell dizeblant dirak an diaezamanchou a gav ar re all war o hent ?

— Ha lezel a c'hell da vont ha koll kalon evel an hini n'en deus feiz ebet ? Perak ?

POANIOMP

Pep-hini diouz e du.

1. Lakaat dre skrid ar c'honchou (resevet ha dispignet).
2. Ober brud evit ar skol vicherel dre lizer, an deveziou hag ar sizunveziou studi micherel.

3. Poania da jom hep koll amzer epad hag etre al labourou.
A-stroll. — Deski penaos derc'hel ar c'honchou (eun noter pe eun den all a vicher a c'hellfe ober eur gonferans).

♦

DA C'HOUZOUT

1. Kas da vureo ar c'hevredad luc'h-skeudennou' (photos) diwar pardonou pe goueliou-hanv.

Klaskit el levraoueg al levrou gwella evit ho tiorren' e pep doare ; gwazed a zoare a rankit dont da veza.

3. E-pad labourou bras an hany, labourat, beza dereat, beza laouen.

4. Arabat ankounac'haat gouel an Eost.

DA OBER

1. Ha bet eo penn-rener ar strollad parrez e skol ar barrez o kaozeal d'ar vugale eus an daou emzao : « haderien » ha ykam ?

2. Klask koumananchou d'ar gazetenn gaer « Jeunes Forces Rurales ».

3. Kinnig d'an ykamiz dimezet eur c'houmanant bloaz eus « Foyer Rural » ha « Mon village ».
4. Eur c'hiz vat da zerc'hel : Lakaat ar grusifi pe skeudenn ar Galon Zakr e pep kambr eus an ti.
5. Da lenn : « Eléments d'une culture intellectuelle et paysanne ».

Kevrennou-labour. — Kevrenn an embannaduriou* : Klask koumanchou ha gwerza a hend-all diouz ar niverenn.

♦

An ykamiad a zo yaouank,
Laouen,
Kalonek,
Mignon d'an holl.

Ar briedelez er Skritur Zakr

- I. Menoz Doue (Adam hag Eva).
II. Chom glan evit ar briedelez (Jozef).
III. Dibaba eur vaouez da breid (Izaag ha Rebeka).
IV. Uheloc'h egit ar blijadur, union an eneou (Tobiaz).
V. Ar briedelez frouezus (Anna).
VI. War ar gwad hag ar galon eo diazezet ar briedelez (Hor Zalver e eured kana).
VII. Ar briedelez didorrus.
VIII. Beza leal an eil d'egile.
IX. Union Hor Zalver hag an Iiz, skeudenn eus an union etre ar priejou.
X. Briedelez ha gwerc'hded. (Kuzulion Sant Paol.)

I. — MENOZ DOUE YAR AR BRIEDELEZ

Adam hag Eva (Gen. | 26-28)

Doue a lavaras : « Greomp an den diouz hon henvoledigez ha ra reno war besked ar mor, war laboused an nenv, war ar chatal ha war an douar a-bez ha war gement tra a vey warnan ».

Doue a grouas an den diouz e henvoledigez ; diouz henvoledigez Doue eo e krouas an den. O c'hroui a reas gwaz ha maouez. Doue o bennigas hag a lavaras d'ezo : bezit frouezus ha likit bugale er bed, goloit an douar ha bezit mesir warnan ! Komandit war besked ar mor, war laboused an nenv, war an holl loened a vey war an douar ».

Hag evel-se e voe. Doue a welas kement en devoa gaet ha setu e oa mat meurbet.

An Aotrou Doue eternel a lavaras : « N'eo ket mat e vele an den e-unan, ober a rin d'ezan eur skoazellerez henvel outan ». An Aotrou Doue eternel en devoa fûrmel eus an douar holl loened ar parkerier hag holl laboused an nenv. O digas a reas dirak an den evit ma rofe d'ezo eun anio ; hag an anio roet gant an den da hep ouenn a vele dalch'et warno. An den a roas anoiou d'an holl loened a beur, da laboused an nenv, d'an holl loened gouez ; met evitan e-unan ne gavas ket eur skoazellerez henvel outan. An Aotrou Doue a lakeas eur chousk mort da gouez war an den hag an den a gouskas ; kemeret a reas Doue unan eus kostennou an den hag e klozas ar c'hlig en he flas. An Aotrou Doue a reas eur vaouez eus ar gostenenn tennet diwar an den hag he digasas da gaout an den. Hag an den lavaras : Houman, en dro-man, a zo askorn eus va eskern ha kig eus va c'hlig, anvet e vez maouez dre 'n abeg m'eo bet kemeret eus an den ». Setu perak ar gwaz a guitalo e dad hag e vamm, en em stago ouz e wreg hag e teuind da veza eur c'horf hepken.

Kement a ra Doue a zo mat ; da heul ar pec'hed an hini eo deuet an dizurz.

Evel-se ou mat dreist ar garantez etre paotr ha plac'h hag ar briedelez, evel m'oant bet sonjet gant Doue. Diaes eo d'eomp avat a-wechou ober an disparti, en pez a welomp endro d'eomp, etre ar pez a zeu eus a Zoue hag ar pez a zeu eus ar pec'hed.

En eur lenn ar Skritur-Zakr e welimp gwelloc'h oa mat an traou hervez m'oant bet krouet gant Doue.

1. Peseurt lodenn eus ar pennad-ze (istor krouidigez an den) a ziskouez d'eomp en deus krouet Doue ar gwaz hag ar vaouez an eil evit egile hag evit kaout an eil e ser egile ar pez a vank da hep-hini ?

Daoust ha n'eo ket hervez an natur hag hervez bolontez Doue e vele sachet ar gwaz hag ar vaouez an eil warzu egile hag e velefent unanet dre ar garantez ?

Pa zav eta ennoun ar santimanchou-ze daoust ha ne dlean ket o c'hemeret evit eun dra vat, lakaet ennoun gant Doue hag a rankan kaout evitio ar brasa respet ?

2. Daoust ha ne weler ket aman eo ar vaouez par d'ar gwaz, « skoazellerez henvel outan » ?

Met neuze 'ta e rank ar vaouez beza respetet ha n'eo ket beza kemeret evit eur benveg a blijadur ?

Neuze 'ta c'hoaz e rankan beza dereat, seven, leun a furnez hag a zoujans gant ar merc'het yaouank, evel dirak eun dra vrás ha sakr ?

3. « Hag e teuind da veza eur c'horf hepken », daoust hag ar c'homzou-ze ne ziskouezont ket eo union ar c'horfou er briedelez eun dra hervez bolontez Doue ha n'eo ket eun dra vezus ?

4. Koulskoude o veza m'eo bet ar gwaz hag ar vaouez « krouet diouz henvoledigez Doue », da lavaret eo o veza m'int sperejou, daoust hag a-walc'h eo e vele union etrezo dre o c'horf ? Daoust

ha n'eo ket ret ouspenn e veze union etrezo dre o spered ha dre o ene ? Ha dre eur garantez uheloc'h, entanet ?

5. Peseurt eo bet labour ar pec'hed orijinel ? Dismant ar garantez a zen er galon pe kas diaesoc'h evidomp ar boan a rankomp da gemeret evit digeri ar garantez-se d'ar zantelez ?

6. Evit petra eo bet savet gant Doue an union-ze etre ar c'horfou hag ar sperejou ? Netra nemet evit mad ha santelez ar priejou ? Petra 'zo ouspenn hervez ar c'homzou-man : « Bezit frouezus ha lakin bugale er bed ? »

II. — CHOM GLAN EVIT AR BRIEDELEZ

Jozef ha gwreg Putifar (Gen. 39 1-20)

Josef a voe eta kaset d'an Egipt. Putifar, eus ofiseriem Faraon, kabitten e warded, eun ejipsian, a brenas anezan digant an Israelites o devoa e zigaset er vro. An Aotrou a voe gant Jozef hag heman a zigouezzas mat gant kement a reas ; digemeret e vee e ti e vestr an ejipsian. E vestr a welas edo Doue gantat hag e lakae da vont mat endro kement a rae, ha Jozef a zeuas mat d'ezan hag a zeuas da veza e zervicher ; Putifar lakeas e penn e diegez hag a fizias ennan kement en devoa. Azalek an dervez ma voe lakaet Josef e penn e diegez hag e holl aferiou, ti an ejipsian a voe benniget gant Doue abalamour da Josef ; ha bennoz an Aotrou en em astennas war e vadou, e kér ha war ar maez. Josef a oa eun den kaer ha koant. Digouezout a reas, goudre an traouze ma sellas gwreg Putifar ouz Jozef. Lavaret a reas-hi d'ezan : « Deus da gousket ganen ». Met hen a refuzas hag a lavaras da wreg ar mestr : « Gwelet a rit, va mestr ne c'houenn kont ehet eus a netra en ti, fiziet en deus ennou e holl aferiou ; n'eo ket uheloc'h egedoun en taman ha n'en deus difennet netra d'un nemedoc'h-chouï, abalamour ma 'z oc'h e wreg ; ha penaos e chellfen-me ober eun droug ken bras ha pec'hi a-enep Doue ? »

1. Gwelet hon eus eo eun dra vat ha reiz,* drezi hec'h-unan, an union etre ar gwaz hag ar vaouez.

Perak eta Jozef, dirak goulenn touellus gwreg Putifar, en em zav a-enep d'ezzi hag a zinac'h « ober eun droug ken bras » ha « pec'hi » a-enep an aotrou ?

Abalamour m'en deus Doue douget eul lezenn war an union-ze : n'eo mat ha reiz nemet etre daou zen unanet en eur famili diazezet war ar briedelez ? Hag e teu da veza « eun droug bras » hag eur « pec'hed » pa ne vez mui nemet eur blijadur kemeret eviti hec'h-unan hag evidor an-unan ?

2. Daoust ha ne gaver ket, e respont Jozef, an abegou* a c'houenn ma chomfe glan ha pur penn-da-benn ar paotr yaouank ?

Hag e gwirionez, evit eur paotr yaouank, kemeret ar plijadur gant eur vaouez pe an unan a zo ober eur pec'hed, da lavaret eo eun droug, eur gaou bras graet ouz Doue ouz ar plac'h yaouank pe ouz an ozac'h.

3. Perak ez eus pec'hed a-enep Doue, o tispartia ar blijadur diouz an never hag o kemeret an eil hep egile ?

4. Klaskit perak eo ar pec'hed a hudurnez eun droug bras :

— E kenver ar wreg hag ar famili da zont ;

— E kenver gwreg an nesa hag e famili da zont.

5. Perak an drougou bras-ze e kenver ar re all a zo ivez pec'hejou a-enep Doue ? Perak int eun ofans dreist-muzul ouz Doue ?

III. — DIBABA EUR VAQUEZ DA BRIED

Izaag ha Rebeka (Gen. 24 1-67)

Hogen, Abraham a oa aet koz hag oajet mat ; hag an Aotrou en devoa benniget Abraham e pep tra, hag Abraham a lavaras d'e zervicher, ar ch'osa eus e di, etre e zaouarn ar gouarnamant eus e holl vadou : « Laka, me az ped, da zorn dindan va morzed hag e rin d'it toui dre an Aotrou, Doue an nenv hag an douar, ne gemeri ket eur wreg d'am mab ebuez merc'hed ar Gananeaned, emaoun o chom en o zouez ; met e va bro hag etouez va zud eo ez i da glask eur wreg evit va mab, evit Izaag ».

Eliezer a gemeras dek kanval e-touez kanvaled e vestr, hag hen en hent, gantan ar peb gwella en devoa e vestr. Sevel a reas eta hag ez eas er Mezopotami, e kér Nakor. Lezel a reas e kanvaled da ziskuiza, er maez eus kér, e kichen eur puns ; diouz an abardaez e oa, d'ar mare ma teu ar merc'hed da gerc'het dour. Hag e lavaras : « Aotrou, Doue Abraham, va mesti ! grit d'in digouezout hirio gant an hini a glaskan ha bezit mat evit va mestr Abraham. Setu m'emaoun aman e-kichen ar puns ha merc'hed tud kér a zeu da denna dour. Mat l ar plac'h yaouank a livirin d'ez : « Plijet ganeoc'h kosteza ho pod evit ma 'ch evin » hag a respont : « Ev, ha goude-ze e roin da eva ivez d'ezan kanvaled », grit ma vezo an hini eman en ho sonj rei da wreg da Izaag, ha dre eno e welin ez oc'h bet madelezus evit va mestr. N'en dos ket ch'oz echu da gaozeal, m'edo o tonn Rebeka, merc'h Batuel, mab Milka, gwreg Nakor, breur Abraham, he fod gante war he skoaz. Kaer kenan e oa ar plac'h yaouank, gwerc'hez e oa ha gwaz ebet n'en doa ha anavezet. Diskenn a reas betek ar feunteun, leunia he fod ha sevel endro. Ar servicher a redas en arbenn d'ez hag a lavaras : « Lez ac'houn, mar plij, da eva eur bannig dour eus da bod. Respong a reas : « Evit, va aotrou ». Buan e lakeas he tod da ziskenn war he dorn hag e roas d'ezan da eva. Goude beza roet d'ezan da eva e lavaras : « Evit da kanvaled ivez e tennin dour betek m'o devezo evet a-walc'h. Hasta 'reas da c'houlonderi he fod el laouer, redek endro d'ar feunteun da gerc'het dour hag e kerch'has dour evel-se evit an holl kanvaled. An den a gompren enni, sioul, o klask gouzout hag hen en devoa an Aotrou Doue roet tro vat pe nann d'e veaj. P'o devos ar c'havaled echu da eva, an den-ze a gemeras eur walenn aour a bouez eun hanter « siki » (ar siki a dalvez evit 6 gramm) ha diou lagadenn-vree'h (bracelet) a housez dek siki aour hag e lavaras : « Da biou ez oc'h merc'h ? Plijet ganeoc'h hel lavaret d'in. Ha bez 'ez eus e ti ho tad plas d'hor loja » Respong a reas : « Merc'h oun da Vatuel, merc'h Milka, gwreg Nakor ». Lavaret a reas c'hoaz : « Du-man ez eus kalz kolou ha boued-loened hag ivez plas evit tremen an noz ». Neuze an den-ze a stouas dirak an Aotrou hag a lavaras : « Meulet ra vezoo an Aotrou, Doue Abraham, va mestr, a zo chomet trugarezus ha fidel evit va mestr. Me va-unan a zo bet renet gant an Aotrou betek ti breudeur va mestr ».

Ar plac'h yaouank a redas da di he mamm da gonta ar pez a oa digouezat.

Hogen, eur breur he devoa Rebeka, e ano Laban. Laban a redas davet an den er maez, tost d'ar feunteun. Gwelet en devoe ar walenn hag al lagadennou-brech' e daouarn e c'hoar ha klevet en devoe komzou Rebeka, e c'hoar, o lavaret : « An den en deus komzet evel-hen d'in ». Mont a reas eta davet an den. Heman a oa o c'hortoz, e kichen e ganvalled, war bord ar feunteun. Laban a lavaras d'ezan : « Deuit, c'houi hag a zo benniget gant an Aotrou, perak e chomit er maez pa'm eus preparet an ti hag eur plas evit ho kanvalled ». An den a zeus tre en ti, ha Laban a zizibras ar c'hanvalled ; digaset e voe kolo ha boued-loened evit ar c'hanvalled ; ha dour evit gwalehi o zreid d'an den ha d'an dud a oa ouz e heul. Servicher e voe d'ezan da zihri, met hen a lavaras : « Ne zebrin ket, ken n'am bo lavaret ar pez am'euz da lavaret », « Komzit » eme d'ezan Laban.

Lavaret a reas : « Me a zo servicher Abraham. Karget en deus an Aotrou va mestr eus e vennoziou hag eo deuet eo da veza galloudus ; roet en deus d'ezan denved hag eujened, arc'hant hag aour, mevlien ha mitizien, kanvalled hag ezen. Sara, gwreg va mestr, hag hi koz dija, he deus roet eur mab d'am mestr ; ha va mestr en deus roet e boll vadou d'e vab. Va mestr en deus graet d'in toui hag en deus lavaret : « Ne gemer i ket evit va mab eur vaouez etouez merc'hed ar Gananeaned, er vro m'emaoun breman. Met mont a ri betek ti va zad ha warzu va c'herentiaj hag e kemeri eno eur vaouez evit va mab ». Lavaret a ris d'am mestr : « Marteze ne fello ket d'ar vaouez dont ganen ». Responset en deus d'in : « An Aotrou, a valean dirazan, a gaso e zel ganez hag a lakaio da veaj da drei mat hag e kemeri evit va mab eur vaouez eus va c'herentiaj hag eus ti va zad. Diskarget e vez eus da le eur wech ma vez i em gavet etouez va c'herentiaj ; ma ne vez ket roet d'il, e vez diskarg eus al le az peus graet ». Oc'h en em gaout hirio gant ar feunteun, em eus lavaret : « Aotrou, Doue Abraham va mestr, ma plij gameoc'h lakaat da drei mat ar veaj a ran, setu ma 'ch en em zale'hant e kichen ar feunteun, grit ma vo ar vaouez, lakaet gant an Aotrou da veza gwreg mab va mestr, ar plac'h yaouank a zeiou da gerch'het dour hag a livirin d'ez : « Va lexit, me ho ped, da eva eur bannig dour eus ho pod », hag a respozo d'in : « Evit hoc'h-unan hag e kerc'hin dour iveau d'ho kanvalled ». Noa ket echu mat va fedenn em c'halon, setu ma teue Rebeka, he fod ganti war he skoaz ; diskennet eo d'ar feunteun ha kemeret he deus dour ; hag em eus lavaret d'ez : « Roit d'in da eva, mar plij ». Kerkent he deus diskennet he fod diwar he skoaz ha lavaret d'in : « Evit hag e roin iveau da eva d'ho kanvalled ». Evet em eus eta hag he deus roet iveau da eva d'ar c'hanvalled. Graet em eus goulennoù outi en eur lavaret : « Da biou oc'h merch' ? ». Responset he deus : « Merc'houn da Vatuel, mab Nakor, gwaz Melka ». Neuze em eus lakaet ar walenn ouz he fronellou hag al lagadennou-brech' war he daouarn. Neuze em eus stouet dirak an Aotrou ha benniget an Aotrou, Doug va mestr Abraham, en deus va renet dre an hent mat evit kemeret merc'h breur ya mestr evit e vab. Breman, ma fell d'eo'h beza mat ha fidel evit ya mestr, livir d'in ; mar deo nann, livir d'in iveau hag ez in a gleiz pe a zehou. »

Laban ha Batuel a responset en eur lavaret : « A-berz an Aotrou eo e teu an dra ! n'hellomp ket lavaret d'eo'h na fall na mal. Setu Rebeka dirazoc'h, kemerit anez hag it d'ar gér ; ra vez gwreg mab ho mestr evel m'en deus lavaret an Aotrou ». P'en devoe servicher Abraham klevet ar c'homzou-ze, e stouas izel d'an douar dirak an

Aotrou. Hag a servicher a dennes traou arc'hant ha traou aour ha dilhad hag o roas da Rebeka ; profou kaer a reas iveau d'he breur ha d'he mamm. Goude-ze e trebjont hag ec'h evjont, hen hag an dud a oa gantan hag e tremenjont eno an noz.

Diouz ar mintin, pi voent savet, e lavaras ar servicher : « Va lexit da zistrei davet va mestr Breur ha mamm Rebeka a lavaras : « Ra jomo ar plac'h yaouank gancomp eun nebeut dervezion c'hoaz, eun dek dervez bennak d'an nebeuta, goude-ze ez ay ganeoch ». Hen a repondas : « Na zaleit ket ac'h anouen peogwir en deus an Aotrou benniget va beaj ; va lexit da vont kuit ha da zistrei davet va mestr ». Lavaret a rajont : « Galvomp ar plac'h yaouank ha goulennoù outi petra he deus c'hoant da ober ». Gervel a rajont eta Rebeka ha goulennoù outi : « Ha kontant oc'h da vont gant an den-ze ? ». Responset a reas : « Mont a rin ». Lezel a rajont da vont kuit Rebeka hag he magerez, servicher Abraham hag e dud. Benniga a rajont Rebeka en eur lavaras : « O, hor c'hoar, ra zeui da veza mamm da vil ha da vil rummad ! ha ra zeui da lignez da herc'henna dor hec'h enebourien ! ». Neuze Rebeka hag he mitizien a zavas, a bignas war ar c'hanvalled hag a yeas da heul an den-ze. Hag ar servicher a gasas gantan Rebeka hag hen en hent.

Hogen Izaag a oa distro eus ar puns ar Beo-am-gwel hag a oa o chom e rann-vro ar c'hlanteiz. Eun abardaez ma oa act er parkeier d'en em gompren, setu ma savas e zaoulagad ha ma welas ar c'hanvalled oc'h erruant, Rebeka a zavas iveau he daoulagad hag o veza gwelet Izaag e lammas d'an traon diwar he c'hanval. Lavaret a reas d'ar zervicher : « Piou eo an den-ze a zo o tont en arbenn d'emp er parkeier ? ». Ar servicher a responset : « Va mestr eo ». Kemeret a reas he gouel hag en em c'helei. Ar servicher a gontas da Izaag kement en devoa graet. Hag Izaag a gasas Rebeka e telt Sara e vamm, Kemeret a reas Rebeka da bried hag e karas anez ; hag Izaag a zigantas eus maro e vamm.

O lenn ar pennad Skritur Zakr-ze eo ret d'erc'hel kont eus boazamanchou ar vro : gwelet a reomp eun tad o tibaha e-unan gwreg e vab, hag ouspenn dre zourn eur servicher... Koulskoude ne vo netra c'hlant nemet goude asant ar paotr yaouank da genta, asant ar plac'h yaouank da-c'houde, he mamm da houman hag he breur a lezo anez libr da vare ar c'hlant.

Chou a daolo kont ouspenn ouz an union a gaver er familhze.

Klaskit er pennad-ze ar perziou-mat* a zo c'hoant da welet en eur vaouez evit ober anez eur pried.

1. War betra e tiazes da genta Eliezer e zibab ?
Daoust ha n'eo ket o veza m'eo prest da renta servij ha da ober plijadur ar plac'h yaouank ? Diouz an dra-ze, petra eo ar perz mat-porz mat pouezus a zo da glask da genta ? Pehini eo ar perz mat-ze ? Daoust hag en dra-ze eo ho pefe sonjet da genta ?

2. Daoust hag Eliezer ne zalc'h kont ebet eus ar gened ? Daoust ha d'ez i eo e ro ar priz kenta koulskoude ?

3. Ouspenn, daoust hag en e zibab, ne laka ket Eliezer e fizians e Doue ? Daoust ha ne zigouez ket ales da zaou zen yaouank en em gaout evel-se an eil gant egile hep e glask hag hep e zonjal ? War gont petra e tie ar c'hlanteiz lakaat an digouezadou-ze,* war

gont ar chans pe war gont ar Brovidans ? Met daoust ha Providans Doue ne c'hortoz ket e vefe gouennet he zikour dre ar bedenn ? Petra hoc'h eus eta da ober evit dibaba eur vaouez ?

Pedi a-raok hec'h anaout evit ma preparo Doue e-unan en hini a vo ho pried ; pedi da vare an dibab ; pedi an-daou asambles epad ma vezet oc'h en em zarempredi evit lakaat union er sperejou hag en eneou.

IV. — UHELOC'H EGGET AR BLIJADUR, UNION AN ENEOU

Tobiaz ha Sara (levr Tobiaz 7¹⁵⁻¹⁹, 8¹, 4¹⁰)

Kemeret a reas dorn dehou e vec'h hag e lakeas anezan e dorn dehou Tobiaz en eur lavaret : « Ra vezo ganeoc'h Doue Abraham, Doue Izag ha Doue Jakob, ra unano ac'hanc'h hen e-unan ha ra skuilho warnoc'h e vennoz penn-da-benn ! » Neuze e kemereras paper hag e skrivas ar c'hontrad-eured. Goude-ze e kemerjont perz er hanvez en eur venli Doue.

Ragel a c'halvas Anna, e wreg hag a roas urz d'ezl da brepri eur gambre all. Anna a gasas enni Sara, he merc'h..

...Echu ar pred, e kazjont ar paotr yaouank davet Sara.

...Ha Tobias a guzulias ar plae'h yaouank en eur lavaret : « Sara, say en da zav ha pedomp Doue hirio, ware'hoaz ha goude ware'hoaz ; epad an teir nozvez-man e vezomp en union gant Doue ha goude ar trede nozvez e vevimp er briedelez. Rak bugale ar Zent omp ha n'hellomp ket en em unani evel ar pobloù ne anavezont ket Doue ». O veza eta sayet asambles e pendjont starz an Aotrou Doue o-daou da rei yec'hed d'ezo.

Tobiaz a lavaras : « Aotrou, Doue hon tadou, ra vezoc'h meulet gant an neny hag an douar, gant ar feunteunioù hag ar steriou, gant an holl grouaudurien d'eo'h a zo enno. Graet ho peus Adam gant pri an douar hag roit d'ezan Eva evel kompagneuz. Ha breman, Aotrou, e c'houzoc'h ervat n'eo ket evit maga va youlou fall eo e kemeran va c'hoar da bried met netra nemet gant ar c'hoant da lezel war va lerc'h bugale hag a veulo hoc'h ano a-hed ar c'hantvejou ».

Petra 'dleomp da glask er briedelez ? Setu ar pez a lavar d'eomp istor Tobiaz hag e wreg Sara.

1. Pa lavar Tobiaz : « N'eo ket evit maga va youlou fall eo e kemeran va c'hoar da bried » (c'hoar aman ne dalv ket evit gwir c'hoar, met c'hoar evel ma larvaromp hor c'hoarez, merc'hed yaouank ar maeziou), daoust ha ne zesk ket d'eomp n'eo ket evit kaout plijadur ar c'horf eo e tleer dimezi ?

2. Daoust ha ne ro ket d'eomp da gompreñ e ranker klask da genta er briedelez beza unanet dre an ene gant an hini a ro Doue d'eomp da bried ?

3. Petra eo ar gwir venoz war ar briedelez ? Daoust ha n'eo ket daoust bried unanet oc'h en em rei asambles da Zoue ha da labour Doue, da lavaret eo evit rei buhez, evit ma vo an tiegez eun tiegez o vleunia kaer ennan ar garantez hag ar zantelez, eun tiegez oc'h

hada endro d'ezan justis, karantez ha santelez en holl darempredou ?

4. Setu perak n'hell an union-ze beza graet nemet dirak Doue ha dre garantez evit Doue. Tobiaz a lavare : « Bugale ar Zent omp ha n'hellomp ket eta en em unani evel ar bayaned ne anavezont ket Doue. »

5. Daoust ha tizout* a c'heller d'ar wir eürusted er briedelez ma ne vezet ket unanet dre zantimanchou doun ar galon ha ma n'eo ket ar santimanchou-ze a-benn ar fin, ar memes karantez evit Doue ?

V. — AR BRIEDELEZ FROUEZUS

Pedenn Anna (I Samuel 1¹⁻⁵, 7²⁰)

Buez * oa eur gwaz eus Ramataïm, war menez Efraim, e an Elcana. Karet a rae e wreg Anna ; met dre bernision Doue e chome humouer hep bugale. Pa 'z ae Anna da di an Aotrou, hep tro e ouele ha ne zebre ket. Elcana, he gwaz, a lavare d'ez : « Anna, perak e ouelez ? perak ne zebrez ket, ha perak eo glac'haret da galon ? Daoust ha ne dalvezan ket, evidout, muioc'h eget dek a vugale ? »

Eun dervez, goude ma voe debret hag evet e Silo, Anna a zavas... Heli, ar heleg bras, a oa neuze war e gador, war dreuzou santual an Aotrou. Leun a c'hlaç'harc'h ene, e pedas Anna dirak an Aotrou hag e ouelas hir amzer. Da-c'houdre e reas al le-man : « Doue eternel, ma plij ganez teurle plod ouz glac'harc'h da zervicherez, kaout sonj anezai ha nompas hec'h ankounachaat, ma roez d'az servicherez eur mab, e ousellin anezan d'an Aotrou evit e vuhez penn-da-benn ha ne vo ket lakaet an aotenn war e benn ».

Hogen, e-keit ha ma pede pell amzer dirak an Aotrou, Heli a zellas-ouz he muzellou : Anna a gomze enni hec'h-unan ; ne weled nemet he ouz he muzellou o final, met ne glevez ket he mouez. Heli a gredas e ou mezvez-muzzellou a gredas, kerz da gousket gant da gofad ! » Anna a respontas : « Nann, Aotrou, n'oun nemet eur vaouez c'hlaç'haret ; n'em eus evel na gwinna boezon kreny, n'em eus graet nemet dizamma va c'halon dirak an Aotrou. Na gemer ket da zervicherez evit eur vaouez fall ; rak va rann-galon ha va fonn eo o deus graet d'in komz ken hir amzer ». Heli a gomzas adarre hag a lavaras : « Kae eta e peoc'h ; ha ra blije gant Doue Israël rei d'it ar pez az peuz gouennet ». Anna a lavaras : « Plijet ganez ma vo deuet mat d'it ar zervicherez ! » Neuze ar vaouez-se a yeas adarre en hent, dibri a reas hag e voe chenchet e aer.

Antronoz, abret, Elcana hag Anna a stouas dirak an Aotrou.

1. Ar c'hoant he deus Anna da gaout bugale, daoust ha n'eo ket hervez an natur ? Ar garantez hag a jom hep kaout bugale ket daoust hag a-walc'h eo e kalon an den ? rann-galon Anna, en des-pet da gement madelez en deus e gwaz eviti, daoust ha ne ziskouez ket d'eomp ar c'hontrol ?

2. Hervez menoz Doue daoust hag ar garantez evit Doue a c'hell chom hep rei frouez ?

Evit petra ec'h en em garer, evit en em bliant an eil gant egile,

an eil e ser egile, pe evit kas da benn asambles eul labour bras : kreski ar vuhez, da lavaret eo labourat asambles gant Doue evit astenn ar groudigez.

3. Daoust hag ar bedenn-ze graet da Zoue evit goulenn eur
mab ne niskouez ket d'emp eo ar c'hrouadur eun donezon roet
gant Doue d'ar priejon ?

4. Refus kaout bugale, daoust ha n'eo ket eta mont a enep eur c'heant bag a zo er galor bag ar gwerz heus a gwez helen. D-

5. Evit petra eo e vez bugale ? evit kaout plijadur ganto ha profita anezo pe evit o zevel, o diorrein,* da lavaret eo ober anezo tud hag a vezogoust da ober war an douar al labour a vo merket dicoant Doue.⁹

VI. — WAR AR GALON HAG AR GWAD EO DIAZEZET
AR PRIEDELEZ

Eured Kang (Yann 2 1-11)

En amzer-ze e voe eun eured e Kana er Galile, ha mamm Jezus a oa eno iveau. Jezus hag e ziskipienn a oa pedet d'ar fest. Ar gwin a zeuzas da vankout hag e lavaras Mari d'he mah Jezus : « N'o deus mui a win ». Jezus a respondas : « Petra eo an dra-ze evidoun hag evideo'h, maouez ? N'eo ket deuet ch'ozav va eur ». E vamm a lavaras d'ar zervicherien : « Grit ar pez a lavaro d'eo'h ». Bez ' e oa eno c'houec'h pod-mañen evit ar Yuzeven d'en em wal'hio hervez al Lezenn, ha pep-hini ez e daou po dri vuzel (ar muzul = 8 litrad hanter). Ha Jezus a lavaras d'ezo : « Kargit anezo a zour ». Hag kargjont betek ar bord. Ha Jezus a lavaras : « Kemerit bremen ha kasit da vestr ar fest ». Hag e kasjont. Ha p'en devoa mestr ar fest tantañ an dour troet e gwin ne ouie ket eus a helec'h e teue, ar zervicherien avat a ouie — e c'halvas ar ozach' nevez hag e lavaras d'ezan : « An holl a oar servicha da genta ar gwin mat ha p'o devez an dud etvel kalz dija e vez servicht hini falloch' ». Choui, er chontrol, ho peus miret ar gwin mat betek bremen ! » Setu ar ch'enta burzud a reas Jezus e Kana er Galile, hag e tiskouezas e chloar, hag e ziskipienn a gredas e-nnan.

Goude-ze e tiskennas Jezuz da Gafarnaum, hen, e vamm, e vreudeur hag e ziskipien hag e chomjont eno eur pennad.

Hor Zalver en deus bodet e ziskipien kenta : da belec'h eman
o vont ganto ?

1. Ha n'eo ket souezus e veze aet ar C'hrist da gemeret perz en
eur friko-eured, kerkent hag e yeajou kenta?

2. Klaskit, er pennad Aviel-ze, ar merkon a garantez roet gant
Hor Zalver d'ar re a zo'o prenari ar fest

3. Ha ne ziskouez ket an draze en deus ar C'christ komprenet ha benniget kement a zo a wirion hag a vac'h e karantez an dud?

4. Daoust ha ne ouie ket koulskoude peseurt implij fall a vefe
graet re allies eus ar garantez-se hag eus an union etre ar gwaz
hag ar vaouez ?

5. Bez' ez eus en Aviel difennou, gourc'hemennou, kuzulioù, war

ar poent-se ; seblantout a reont marteze lakaat harzou da joa naturel hag he dem-vouga ; daoust ha n'eo ket ar c'hontrol eo a zo-gwir : e viront hag e savetaont joaiou gwirion ha padus ar garantiez ?

6. Beza dalc'hmat war an difizians e kenver kement a zell ouzgarantez e kalon mab-den ha kement a zo war he zro, daoust ba n'eo ket Farizianegez" da lavaret eo pilpouzerez."

VII — AB BRIEDELEZ DIDORRUS.

Achirodelez diderrus (Maze 5³¹⁻³², 19³⁻⁹)

Lavaret ez eus bet : « Ma kas unan bennak e wreg diwar e dro, rei
Lavaret eus disparti »

Farizianez a dostaes ouz Jezuz evit e douella : « Hag autre a zo da gas kuit ar wreg evit abeg pe abeg ? » Jezuz a respondas : « Ha n' hoc'h eus ket lennet o greas Doue gwaz ha maouez, er penn kenta hag e lavaraz : « Setu perak e kuitiao ar gwaz e dad hag e vamm evit en em stag a ouz e wreg hag ne vezo anezo o-daou nemet unan. Hag arabat eta d'an den dispartia ar pez a zo bet unanet gant Doue ! » Lavaret a rajont d'ezan : « Neuze ta perak en deus Moizez roet urz da rei eur paper divors ? » Lavaret a reas d'ezo : « Abalamour m'oа kaledet ho kalonou eo en deus Moizez roet autre d'eoch da gas kuit ho kwragez. Met er penn kenta n'oа ket kont evel-se ».

(Er pennad-man e welomp Hor Zalver o tigas da zonj eus an union start a laka, etre ar gwaz hag ar vaouez, ar garantez evel m'eo bet krouet gant Doue : « Ne vezint miñ daouzen me unan. Hag arabat eta d'an den dispartia ar pez a zo bet unanet gant Doue. » Diwar an unaniez-se e kemer tro da derri eur voazamant hag a oa bet gouzaran gant lezenn Voizez : diouz ma veze, ave-chou, e c'helle an ozac'h en em zispartia diouz e wreg. Hliviziken, Jezuz, deuet da embann al lezenn evel m'edo e sonj Doue, a ro urz ma vo ar briedelez eun union padus ha didorruz ; disparti a c'hello beza evit abegou a bouez met ne vo ket permettel terri liamm ar briedelez dre an divors nag eil-dimezi e-keit ha ma vo beo ar pried kenta.)

1. Perak e pouez kement Hor Zalver war union start ha didor-rus ar briedelez? Petra en deus c'hoant da zavetet dre an hent-se?

2. Perak o doa ar yuzevien laoskaet war al lezenn-ze ?
 3. Kalet e kav lod tud a zo al lezenn-ze ; koulskoude, daoust ha

n'eo ket an dra-ze a glask pep karantez wirion ?

4. Daoust hag ar relijion gristen, pell diouz beza a-enep ar garantez, n'eo ket he gwella difennour, a-enep d'eomp-ni hon-uman zoken alyes?

5. Peñaos e rofec'h da gompreñ d'ho kamaledad, troet da zonja evel payaned war ar poent-se, e tie ar briñdelez beza didorras? (Ar garantez hec'h-unan a c'houlenn beza padus hag evit ar vuhez... Ar wea-evit sevel ar vugale hag evit o eûrusted... Ret eo evit mad ar wreag...)

VIII. — BEZA LEAL AN EIL D'EGILE

Avoltriez ha c'hoantegex fallakr (Maze 5²⁷⁻³⁰)

« Klevet hoc'h eus ez eus bet lavaret : « Na ri ket avoultriez. Ha me a lavar d'eo'h : « Neb piou bennak a zell ouz eur vaouez gant c'hoantegex en deus dija graet avoultriez ganti en e galon. Mar deo da lagad dehou eun abeg-pech'i evidout, diframm anezan ha stlap anezan pell diouzit ; gwelloc'h eo d'it ez afe da goll unan eus da izili eget na vefe taolet da gorf a-bez en ifern. Ha mar deo da zorn dehou eun abeg-pech'i evidout, trouc'h anezan ha taol anezan pell diouzit ; gwelloc'h eo d'it ez afe da goll unan eus da izili eget na vefe taolet da gorf a-bez en ifern.

Hor Zalver en deus lakaet endro en he renk unanded* kenta ar briedelez, breman e tiskuilho sklaer ha didroidez, hen hag a anavez ken'koulz kalon an den ha touellerez ar bed, ar pez a ya a enep an unanded-ze : an dislealded a vager er galon, an dislealded dre c'hoant. An dra-ze a ziskouez pegement e ranker beilha ha gwaska awechou, dioueri evit savelei kousto pez gousto union ar c'halonou.

1. Goude komprent mat ha kaout a rit eun dra bennak hag a c'hellefe terri an union etre diou galon hag en em gar : diaezamanchou o tout eus an diavaez, mareou disparti ? etc.... Keit ha ma chom ar galon en e bez d'an hini a garer daoust ha riskl a zo evit an unanded ?

2. Ha posubl eo en em garet e gwirionez, gant eur garantez badus ma n'eus ket er c'halonou eul lealded hep mank ebet ha ma ne gord ket an eneou dre o zrivliadiennou* beoa ? *

3. Daoust ha ne zeu ket, eus an diabarz hag an diavaez, traou da douella ar prieou ha da glask freuza al lealded ; ha fizians a c'heller da gaout d'he miret er stad a briedelez ma n'en em breparer ket en amzer a baotr yaouank ?

4. Stourm war ar poent-se, evit beza mestr d'eor an-unan, evit ober d'ar youlou plega, evit gwaska hon emgarantez* (égoïsme), daoust ha n'eo ket kalet awechou daoust ha ne gavomp ket aze an « diframma » hag an « trouc'ha » a gomz d'eomp anezan Hor Zalver ?

5. En eur ginnig ar poaniou-ze d'Hor Zalver, e ser en em brepari da garet, daoust ha ne reomp iveau eul labour dasprena,* o tigoll gant Hor Zalver evit ar pec'hejou ken stank a vez graet a-enep ar wir garantez hag en eur lakaat da bignat warzu ar wir garantez-se hor breudeur ?

6. Hag aes Ober kemand-all ? Daoust ha ne zeu ket an Iliz war hor zikour en eur rei d'eomp ar bedenn hag ar zakramanchou ?

IX. — UNION HOR ZALVER HAG AN ILIZ, SKEUDENN EUS AN UNION ETRE AR PRIEJOU

Ar wazed (St Paul d'an Efezianed 5²⁵⁻³²)

C'houi, gwazed, karit ho priejou evel m'en deus ar C'christ karet e Iliz, en eur rei e vuhez eviti, evit he naetaat hag he zantelaat dre ar vadiziant a zour hag ar pedennou a zeu da heul. Evel-se e tleec prepari evitan e-unan eun Iliz kaer-skedus, hep saotr na roufenn na netra evel-se, met santez ha dinamm. Evel-se e tle ar wazed karet o friejou evel o c'horf o-unan ; rak en eur garet ar wreg eo a garer c'hoaz. N'en devez bet den, biskoaz, kasoni ouz e gorf e-unan ; ar c'hontrol eo, pep-hini a vag e gorf, a zo mat evitan evel ar C'christ evit e Iliz, rak izilliomp eus e gorf. Setu perak e kuitao ar gwaz e dad hag e vamm evit en em staga ouz e wreg hag eus daouzen ober unan hepken. Bras eo ar mister-ze, c'hoant am eus lavaret e kenver ar C'christ hag an Iliz.

Hor Zalver en deus savet union ar gwaz hag ar vaouez e renk uhel ar zakramanchou da lavaret eo e renk eur sin sklaer hag anat eus ar pez a gavomp a gaera war an douar : union ar C'christ hag an Iliz.

Met neuze 'ta eo gwir e tenn ar briedelez d'an union-ze kaer dreist pep kaer, betek gellout beza eur skeudenn anez ! Evel-se e tleomp lavaret e vezou seul barfetoc'h union ar gwaz hag ar vaouez ma tennou muioch'da union ar C'christ an Iliz.

Evit ma vo parfet an henevedigez-se eo e skuih ar C'christ e c'hrasou er briedelez.

1. Penaos eo karantez ar C'christ evit e Iliz ar skouer eus karantez ar gwaz evit ar vaouez ?

Livirit penaos eo en em ziskouezet ar garantez-se, karantez ar C'christ evit e Iliz.

2. Daoust hag ar pennad tennet eus lizer Sant Paul ne ro ket d'eomp da c'houzout petra c'hell c'hoantaat an ozac'h evit e wreg ?

Livirit petra 'ra ar garantez c'hoantaat evit ar wreg karet a wir garantez ?

3. Grant gras ar Zakramant e teu ar garantez a zen, etre ar gwaz hag ar vaouez, da veza eur garantez dreist-natur ha da lakaat evel-se an daou bried en em gar, da zont da veza henvel ouz ar C'christ hag ouz Doue.

Daoust hag eur garantez bennak a zo hag a c'hellefe unani star-toc'h daou bried eget ar garantez evit Doue maget en o c'halonou o-daou ?

X. — BRIEDELEZ HA GWERC'HDED *

Dioueret er briedelez (Sant Paul Korint. 7¹⁻⁷)

« Rezon ho peus pa skrivit d'in eo ar gwerc'hded parfet eun dra gaer. Met c'houi, kristenien Korint, dimezit kentoc'h, setu va ali (aman e ro S. Paul aliou all war deveriou ar briedelez). Koulskoude ne lavaran ket

o veze ret d'an holl dimezi. Chom dizemez a zo eur c'halvidigez ivez ; va bini-me eo hag e kavan anez kaer kenan. Ma vefec'h holl gouest da jom dizemez n'hellfen nemet kaout levenez hag ober d'eo'h va gourc'hennou met goût a rit e ranker kaout eur c'hras ispial digant Doue evit dioueret a-grenn ar blijadur ; n'eo ket roet ar c'hras-ze d'an holl. Arabat eo d'ar re n'o deus ket het anez beza glac'haret evit kement-se, rak douezonou all a zo hag ar briedelez santelaet gant ar feiz a zo unan anezo.»

Er pennad-ze e respont Sant Paol da gristenien Korint ; ar re-man a c'houenne digantan ha n'oa ket ret, evit beza parfet, trei kein d'ar briedelez. Lavaret a ra ez eus eur c'halvidigez (vocation) uhel-tre, bini ar gwerc'hded' gouestlet da Zoue met eo aze eur c'hras ispial ; bez' ez eus galvidigeziou all m'eo posUBL enno tizout d'ar garantez parfet, d'ar zantelez.

1. Lakit viz-a-viz ar briedelez hag ar gwerc'hded gouestlet da Zoue.

Pere eo an abegou a c'hell ober d'an den chom, a-ratoz, hep dimezi ?

Abegou fall marteze ? Eingarantez, aon rak ar vuhez...

Abegou mat ? Donezon ac'honor da Zoue nemetken... Donezon ac'honor da zervij an nesa.

2. Daoust hag ar c'halvidigez d'ar gwerc'ded ne gav ket enni an dud dimezet eur gentel ? Pehini ?

3. Evit mirer ar garantez spirituel, daoust hag ar priejou ne dleont ket gouzout bepred chom mestr d'o youlou ha chom, ouz ret, pennadou amzer aewchou hep ober ar briedelez etrezo ? Priejou ha n'int ket gouest da zioueret kement-se, ouz ret, hervez ma c'hell beza goulennet gant ar wir garantez etre priejou, daoust ha gouest e vezint da dizout ar garantez uheloc'h, ar garantez spirituel ?

ADRESOU

Eskopti Kemper ha Leon :

Bureo ar C'hevredad : rue Feunteunig-ar-Laez,
Quimper, Tél. 420.

C. C. P. Direction des Œuvres, rue Feunteunig-ar-Laez,
64.59, Nantes.

Aluzener ar C'hevredad : M. le chanoine FAVÉ,
14, place Saint-Corentin, Quimper. Tél. 8.64.

Skol vicherel dre lizer : M. François PRIGENT,
45, rue de Brest, Landerneau.

Penn-rener ar C'hevredad : Jean LE BORGNE,
Penterrien, Pleyben.

Eskopti Sant-Brieg :

Bureo ar C'hevredad : 10, rue d'Orléans, Saint-Brieuc.
Tél. 5.83. C. C. P. M. l'abbé DIRIDOLLOU,
10, rue d'Orléans, Saint-Brieuc, 235.95 Rennes.

EMBANNADURIOU

1. Renerien : « Chef Paysan », bep tri miz, 40 lur.
2. Stourmerien : « Le Militant Jaciste », bep miz, 25 lur.
3. Evit an holl baotred yaouank : « Jeunes Forces Rurales », bep miz, 40 lur.
4. Haderien (renerien) : « Circulaire aux responsables Semeurs », bep miz, 20 lur.
5. Evit an holl genn-baotred (13-17 vloaz) : « Semeurs de France », 20 lur.

O goulenn : Secrétariat de la J. A. C., 7, rue Coetlogon, Paris (6e).

Evit an dud vrás hag an tiegeziou :

6. Ar renerien : « Fiches Rurales », 18 lur.
7. Evit ar familhou kristen : « Mon Village », bep miz, 40 lur.
8. Evit an holl familhou diwar ar maez : « Foyer Rural », bep pemzek dervez, 60 lur.

O goulenn digant : Secrétariat du Mouvement Familial Rural,
13, rue du Docteur-Roux, 13, Paris (15e). C. C. P. P. Lambert,
13, rue du Docteur-Roux, 41-31-44, Paris.

Evit ar veleien :

« Les Cahiers du Clergé Rural », 7, rue Coetlogon, Paris (VIe).

ROLL AR GERIOU NEBEUT ANAVEZET GANT LOD

N'eus netra gwelloc'h évit diorren* ar spered eget deski mat diou yez. Ni a zesko eta mat ar galleg ha mat ar brezoneg. Gouzout mat ar brezoneg ne ra gaou ebet ouz ar galleg a ouzomp, ar c'hone-trol eo.

Abeg : motif, *dre 'n abeg ma*, pour le motif, parce que.

Abaf : timide.

Ampart : desket, ampart war e vicher.

Arbenn, en arbenn d'ezan, war e arbenn : au devant de lui, à sa rencontre.

Atant : (Kér, ferm, tiegez), ferme, exploitation agricole.

Boda : réunir, *bodadenn* : (une) réunion.

Kablus : responsable, coupable.

Kemm : différence.

Kenskoazell : ent'aide.

Kevredad : fédération.

Kevrenn-labour : service (à la J. A. C.).

Kordennad : secteur.

Kouamanant : abonnement, salaire.

Kizidik : sensible.

Koll-c'hounit : *beza koll-c'hounit* : chom hep beza kollet na gouzezet, kaout gounidou a-walc'h da herzel ouz'an dispignou.

Kudenn : écheveau, question à étudier, difficulté à résoudre. Eur gudenn diaes da ziroquesla : un écheveau difficile à démeler, une question difficile à résoudre.

Darbar : souci, *darbaret gant...* préoccupé par...

Diduamant : distraction, amusement.

Dilu : dégourdi.

Darempredi : fréquenter, avoir des relations avec.... — *Darempre-dou* : relations, fréquentations.

Diorren : éduquer, développer, cultiver. *Diorroadur* : éducation, culture. *Diorroadur-korf* : éducation physique.

Deiziadur : calendrier.

Dioueret : se priver de, sacrifier.

Divroa : s'exiler.

Divizout : décider.

Digouezadenn : événement, ce qui arrive.

Didorrus : indissoluble.

Dizeblant : indifférent.

Enklast : enquête.

Enzao : mouvement.

Emroüs : dévoué, *emroüsted* : dévouement.

Ezel-izill : membre.

Emgarantez : égoïsme.

Eulfenn : étincelle.

Embannadur : (une) publication.

Fallazi : imagination.

Froudenn : caprice.

Farizianegez : pharisaïsme.

Galvidigez : vocation.

Gened : beauté.

Gouestla : vouer.

Gwerc'h : vierge, *gwerc'hded* : virginité.

Gener : sexe.

Habask : patient.

Ykam : yaouankiz kristen ar maeziou (J. A. C.). *Ykamiad* (*yka-miz*) : Jaciste.

Youlou : instincts, tendances.

Levezon : influence.

Lid-ou : cérémonie.

Lent : timide.

Luc'haj : parole grossière, *luc'haji* : dire des grossièretés,

Levragez : bibliothèque.

Luc'h-skeudenn : photographie.

Mennad : intention, projet.

Menoz : idée.

Meneg : *ober meneg eus, menegi* : citer, faire mention de...

Perz-mat : qualité.

Repuad, repuidl : réfugié.

Pilpouzerez : hypocrisie.

Reiz : correct, légitime.

Ratz : *a-ratz*, expres (a-benn kreizon).

Seveni : accomplir, exécuter.

Skoilh : obstacle, difficulté.

Skoadrenn : équipe, *a-skoadrenn* : en équipe.

Stroll : groupe, *a-stroll* : en groupe.

Stourmer : militant.

Skodenn : cotisation.

Strollad : section.

Stumm-spered : mentalité.

Trivliadenn : émotion.

Unanded : unité.

Tizout : attiendre.

Daou ha Daou

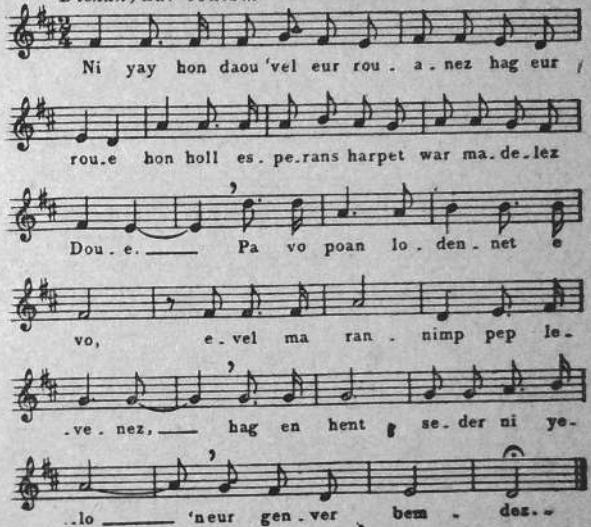
Goustadik

2.

Kalz yaouankizou 'ya en hent
Hep nadoz vor evit o hencha.
Pa zeu gwall amzer evelkent
Emaint raktal prest da bensea.
Ni 'n do 'n tiegez dous ha tomm,
Harpet ma vez war ar bedenn ;
Hon Doue mat a ray d'eomp chom
En hent a verk d'eomp ar steredenn.

Diskan, war bouezik

3.

Ma tigas Doue 'n deiz bennak
Da greski 'r zikour eun ael bihan,
(Karantez ha vuvez a zo stag),
Ni rento bennoz d'ezan buan.
Er c'havell ez ay ar c han endro
Evel en Iliz sul ha goueliou,
An neiz 'zo trist pa vez goullo,
Ha trist al li orz hep e vleuniou.

4.

Unanet gant Dou e hon Tad,
'N eur renta bennoz d'e Brovidans
E ouezimp e drugarekât
Ha laouen mont war raok gant fixians.
N'eus fors petra 'zigaso d'eomp
Ni 'ray hon never hep argila ;
An amzer 'yay endro ganeomp
Oc'h en em garet muioc'h muia.

War vordig an dour

En deiz all, o pourmen e oan bet,
War vordig an enezenn,
War vordig an enezenn,
Eur plac'hig koant am boa gwelet,
War vordig an enezenn,
Eur plac'hig koant am boa gwelet,
War vordig an dour.

1.

En deiz all, o pourmen e oan bet,
War vordig an enezenn,
War vordig an enezenn,
Eur plac'hig koant am boa gwelet,
War vordig an enezenn,
Eur plac'hig koant am boa gwelet,
War vordig an dour.

2.

Me 'yeas d'he c'haout en eur grenad.
O welout anezi o ouela

3.

O ! emezi, me 'zo glac'haret,
Va mignon ouzin 'zo fachet.

4.

Va mignon a garan kement-all
Siouaz ! a zo aet gant eun all.

Dastumet gant MARSEL AODIG.

Aotre da voula :

Kemper, 20 Gwengolo 1945.

A. MOENNER, *Vikel bras.*